Περιοδος β'. Ετος α'.— Καϊρον, 15 Ιουνιου 1886. Αριθμος 6.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Προπληρωτα, ἐν Καΐρῳ Φρ. 20.
Ἐν τῇ λοιπῇ Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Ἀλλοδαπῇ . . . Φρ. 25.

ΚΕΚΡΟΨ

Διευθυντὴς καὶ Ἐκδότης
Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ.
Διεύθυνσις
Journal Grec *Cecrops*, Caire.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΚΕΚΡΟΨ

Οἱ πλεῖστοι βεβαίως τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν γινώσκουσι τίς ἦν ὁ Κέκροψ ἔκ τε τῆς ἱστορίας καὶ τῆς μυθολογίας καὶ ἑπομένως νοοῦσι τίνος ἕνεκα περιοδικὸν ἐν Αἰγύπτῳ ἐκδιδόμενον προὐτίμησε τὸ ὄνομα τοῦτο, καίπερ οὐχὶ τοσοῦτο εὔηχον, ἄλλου δημοτικωτέρου. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουσι καί τινες ἐλάχιστα καὶ ἀτελῆ περὶ Κέκροπος μαθόντες, ἔγνωμεν χάριν αὐτῶν νὰ πραγματευθῶμεν διὰ βραχέων περὶ τούτου.

Τὴν Ἑλλάδα ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων κατῴκουν διάφοροι φυλαί, ἐκ τῆς κεντρικῆς Ἀσίας ἐλθοῦσαι, αἵτινες Πελασγικαὶ ὠνομάσθησαν, οὖσαι δὲ συγγενεῖς, εὐκόλως βαθμηδὸν συνεχωνεύθησαν, λαβοῦσαι πρὸ τῆς ιζ'. ἤδη ἑκατονταετηρίδος τὸ ὄνομα Δαναοί, εἶτα Ἀχαιοί, βραδύτερον Ἀργεῖοι καὶ τέλος Ἕλληνες, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς νοημονεστέρας καὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμένης ἐξ αὐτῶν, ἐξ ὧν ὠνομάσθη καὶ ἅπασα ἡ ὑπ' αὐτῶν οἰκουμένη χώρα.

Κοινὸς τῶν κατοικουσῶν τὴν Βοιωτίαν καὶ Ἀττικὴν ἡμιβαρβάρων τούτων φυλῶν βασιλεὺς ἀναφέρεται πρῶτος ὁ Ὠγυγος, ἀλλοδαπὸς, μεθ' οὗ οὐδεμία ἄλλη συνδέεται παράδοσις πλὴν τῆς τοῦ συμβάντος ἐπ' αὐτοῦ ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις κατακλυσμοῦ. Ὑπῆρξε τῳόντι ὁ Ὠγυγος, ἢ εἶναι μυθικὸν πρόσωπον; Οἱ πλεῖστοι παραδέχονται τὸ δεύτερον, καί, ἐτυμολογοῦντες τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τῆς ἰωνικῆς λέξεως ὠγήν-ενος ἢ ὠγῆνος-οῦ-ου, τῆς σημαινούσης τὸν ὠκεανόν, ἥτις συγγενής ἐστι τῇ φοινικικῇ ὦγ καὶ τῇ σανσκριτικῇ ὤγα, αἵτινες σημαίνουσιν ἐν γένει ὕδωρ, φρονοῦσιν, ὅτι ὁ Ὠγύγης εἶναι προσωποποίησις τῆς πάλαι ποτὲ ὑπὸ ὑδάτων κατακλύσεως τῶν κοιλάδων τῶν δύο ἄνω χωρῶν, ὅτε ἡ Ἀττικὴ ἐκαλεῖτο διὰ τοῦτο Ποσειδωνία, ἀνήκουσα δῆλον ὅτι εἰς τὸ κράτος τοῦ θεοῦ τῶν ὑδάτων. Ἐπιχείρημα δὲ κἄπως ἰσχυρὸν φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ μετὰ δύο αἰῶνας ἀναφερομένου ὡς διαδόχου του Ἀκταίου (ἀκτή, παραλία, ξηρά,) τοῦ γεωργοῦ, οὗ τινος μόνον τὸ ὄνομα ἔσωσεν ἡμῖν ἡ παράδοσις. Τὴν θυγατέρα τούτου Ἄγραυλον (τὴν αὐλιζομένην, κατοικοῦσαν ἐν τοῖς ἀγροῖς) γήμας ὁ Κέκροψ, ἀνεδείχθη βασιλεὺς τῆς Ἀκτῆς, ὡς ὠνομάζετο τότε ἡ Ἀττική, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ Κεκροπία τότε ἐκλήθη. Ὁ Κέκροψ ἦν αὐτόχθων ἢ ἔπηλυς; Οἱ ἀρχαῖοι τῆς Ἀττικῆς κάτοικοι ἐθεώρουν αὐτὸν αὐτόχθονα, καὶ διὰ τοῦτο παρίστανον αὐτόν, ὡς καὶ τὸν γηγενῆ Ἐριχθόνιον, κατὰ τὸ ἥμισυ δράκοντα, ἐκαυχῶντο δὲ ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν αὐτόχθονες. Πολὺ ὕστερον, ὅτε ἐπετράπη τοῖς Ἕλλησιν ὑπὸ τοῦ Ψαμμιτίχου καὶ τῶν διαδόχων του ἡ ἐλευθέρα ἐν Αἰγύπτῳ ἀποκατάστασις, ἐπλάσθησαν ὑπ' αὐτῶν οἱ περὶ αἰγυπτιακῶν ἀποικίσεων εἰς Ἑλλάδα μῦθοι, ἐχαρακτηρίσθησαν ὁ Δαναὸς καὶ ὁ Κέκροψ ὡς Αἰγύπτιοι καὶ πολλαὶ ἑλληνικαὶ θεότητες, ὧν τὰ ὀνόματα συνήχουν ἐνίοις τῶν αἰγυπτιακῶν θεοτήτων συνεταυτίσθησαν μετὰ τούτων. Κατὰ τὰς παραδόσεις λοιπὸν ταύτας ὁ Κέκροψ, ἀναγκασθεὶς ἕνεκα ἐμφυλίων ταραχῶν νὰ καταλίπῃ τὴν πατρίδα του Σάϊν (νῦν Σὰ-ἔλ-Χάγκαρ, 5 ὥρας μακρὰν τοῦ Κάφρε-Ζαγιάτ), κατέφυγε μετὰ τῶν ὀπαδῶν του εἰς Ἀττικήν, ἧς τοὺς Πελασγοὺς κατοίκους, εὑρὼν διεσκορπισμένους καὶ ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει, συνήθροισε καὶ εἰς τέσσαρας φυλὰς διῄρεσεν, ὧν ἡ πρώτη ὠνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ Κεκροπίς, συνοικίσας αὐτοὺς περὶ τὴν Ἀκρόπολιν, ἣν καὶ ὠχύρωσε. Οὗτος ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὴν γεωργίαν καὶ τὰς τέχνας, ἔθηκε τὰς πρώτας βάσεις τοῦ διασήμου μετὰ ταῦτα καταστάντος Ἀρείου-Πάγου,

ἐνομοθέτησε τὰ περὶ συνοικεσίων καὶ κηδειῶν, ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους τὴν λατρείαν τῶν Θεῶν, πρῶτος ἀνεγείρας ναὸν τῷ Διί, καὶ εἰσήγαγε τὴν λατρείαν τῆς ἰδίως εἰς τὴν πατρίδα του Σάϊν λατρευομένης Νέϊθ, ἥτις ἐξελληνίσθη εἰς Ἀθηνᾶ (A-neth-a). Οἱ ἀρχαῖοι, εἴπομεν, ἐθεώρουν τὸν Κέκροπα ὡς αὐτόχθονα, οὐδὲν γινώσκοντες περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου καταγωγῆς του· οὕτω ὁ μὲν ἀρχαιότατος τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων Ὅμηρος οὐδὲ κἂν τὸ ὄνομα τοῦ Κέκροπος ἀναφέρει ἐν τοῖς ποιήμασί του, καίτοι ἐγίνωσκε τὰ τῶν Ἀθηνῶν (Ἰλ. Β'. 546. Ὀδύσ. Ζ'. 81.) καὶ πολλὰς φαίνεται ἔχων γνώσεις περὶ τῶν τῆς Αἰγύπτου, τὰ δὲ Πάρια Μάρμαρα καὶ ὁ Ἡρόδοτος, ὅστις καὶ τὴν Αἴγυπτον ἐπεσκέφθη καὶ πολλὰς ἔσχε μετὰ τῶν ἱερέων τῆς Σάϊος καὶ Ἡλιουπόλεως συνεντεύξεις, οὐδὲν περὶ τῆς ξενικῆς καταγωγῆς τοῦ Κέκροπος ἀναφέρουσιν ἢ ἀποικίσεως Αἰγυπτίων εἰς Ἀττικήν· ἀπεναντίας ὁ μὲν Θουκυδίδης (Βιβλ. Α'. § 2.) ῥητῶς ἀποκρούει πᾶσαν ἰδέαν ἀποικίσεως ἐν Ἀττικῇ ξένων, βεβαιῶν, ὅτι « Τὴν γοῦν Ἀττικήν, ἐκ τοῦ ἐπιπλεῖστον διὰ τὸ λεπτόγεων ἀστασίαστον οὖσαν, ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ ἀεί. », ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος (Βιβλ. 4, κεφ. 14) διηγεῖται, ὅτι ὁ αὐτόχθων Κέκροψ πρῶτος ἐβασίλευσεν ἐν τῇ Ἀκτῇ, καὶ τέλος ὁ Πλάτων, ὅστις ὡσαύτως ἐπεσκέφθη τὴν Αἴγυπτον καὶ δὴ τὴν Σάϊν καὶ ἣν εἷς τῶν θαυμαστῶν τῆς χώρας ταύτης, ἐξαίρων τὸ μισοβάρβαρον τῶν συμπολιτῶν του ἐν Μενεξένῳ (§ ια'.), ἀνακράζει· « Οὕτω δή τοι τόγε τῆς πόλεως γενναῖον καὶ ἐλεύθερον βέβαιόν τε καὶ ὑγιές ἐστι καὶ φύσει μισοβάρβαρον, διὰ τὸ εἰλικρινῶς εἶναι Ἕλληνας καὶ ἀμιγεῖς βάρβάρων ! Οὐ γάρ Πέλοπες, οὐδὲ Κάδμοι, οὐδὲ Αἰγύπτιοί τε καὶ Δαναοί, οὐδὲ ἄλλοι πολλοί, φύσει μὲν βάρβαροι ὄντες, νόμῳ δὲ Ἕλληνες, συνοικοῦσιν ἡμῖν· ἀλλ' αὐτοὶ Ἕλληνες, οὐ μιξοβάρβαροι οἰκοῦμεν. Ὅθεν καθαρὸν τὸ μῖσος ἐντέτηκε τῇ πόλει τῆς ἀλλοτρίας φύσεως. » Μόνον ὅθεν ἐπιχείρημα τῶν ἀποδιδόντων αἰγυπτιακὴν τῷ Κέκροπι καταγωγὴν μένει ἡ ἀπὸ τοῦ αἰγυπτιακοῦ Νέϊθ παραγωγὴ τοῦ ὀνόματος τῆς πολιούχου τῶν Ἀθηνῶν Θεᾶς. Καὶ τοῦτο πλὴν ἀνατρέπεται, τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας ἀποδειξάσης, ὅτι καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ ὑπάτου τῶν Θεῶν Διὸς πατρὸς Diespater, Jupiter, Οὐρανοῦ Varuna, Προμηθέως Pramantha, Ἑρμοῦ Sarama, ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἑστίας των οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἀληθῶς ἐν τῇ σανσκριτικῇ εὕρηται τὸ ὄνομα Ahanâ, σημαῖνον κατά τινας μὲν τὴν καυστηρὰν Ἠώ καὶ κατ' ἄλλους τὴν ἀστραπήν. Ἄλλως ὁποία σχέσις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τῆς παρθένου Ἀθηνᾶς καὶ τῆς πολιούχου τῆς Σάϊος Νέϊθ « τῆς μεγάλης δαμάλεως τῆς τεκούσης τὸν Ἥλιον », ἥτις ἐλατρεύετο ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων καὶ Λυβύων; Ἡ ἰδέα τῆς συνταυτίσεως τῆς Ἀθηνᾶς μετὰ τῆς Νέϊθ προῆλθε τὸ πρῶτον ἐκ Λιβύης, ἐγένετο δ' ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Βιβλίον Β', κεφάλαιον 28, 59, 169, 175.) καὶ τοῦ Παυσανίου, ὡς ὁ περὶ αἰγυπτιακῆς τοῦ Κέκροπος καταγωγῆς μῦθος ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ Σουίδα καὶ καὶ ἄλλων, καὶ τοσούτῳ διεδόθη, ὥστε ἐπὶ τῶν ἐπὶ Ῥωμαίων κοπέντων νομισμάτων τοῦ Σαΐτου νομοῦ ἀπετυποῦτο ἡ Ἀθηνᾶ, κρατοῦσα ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ γλαῦκα, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ δόρυ.

Ἀποκρούοντες τὴν περὶ αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς τοῦ Κέκροπος παράδοσιν, δὲν νοοῦμεν νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι οὐδὲν παρέλαβον ἔξωθεν οἱ Ἕλληνες. Πρόσφατοι ἐν Αἰγύπτῳ ἀνακαλύψεις ἐπιγραφῶν ἀπέδειξαν, ὅτι οἱ ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ιζ'. ἑκατονταετηρίδος ἢ τῶν ἀρχῶν τῆς ιϛ'. ὑπὸ τὸ ὄνομα Δαναοὶ γνωστοὶ τοῖς Αἰγυπτίοις πρόγονοι ἡμῶν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Τυρσηνῶν, Σαρδανῶν, Λυκίων καὶ Σσακαλάσς καὶ ἄλλων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας λαῶν ἐξεστράτευσαν κατὰ τῆς Αἰγύπτου κατά τε τὴν ιε'. ἑκατονταετηρίδα, βασιλεύοντος τοῦ Μενεφθᾶ, ὅτε καὶ καλοῦνται Ἀχαιοί, καὶ κατὰ τὴν ιγ'., βασιλέως ὄντος Ῥαμσῆ τοῦ γ'., οὗτινος ἡ μουμία, ἀνακαλυφθεῖσα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Μουσείου διευθυντοῦ κ. Γ. Μασπερὼ μετὰ τῶν μουμιῶν Ῥαμσῆ τοῦ β'. τοῦ Σεσώστριδος, Ἀμάσιδος καὶ ἄλλων, ἀπηλλάγη πρό τινων ἡμερῶν τῶν σαβάνων της καὶ ἐξετέθη γυμνὴ εἰς τὴν θέαν τῶν

περιέργων, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν. Ἐκ τούτων δὲ καὶ ἐκ τῶν εὑρημάτων τῶν Μυκηνῶν καὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Ὁμήρου ἀποδεικνύεται μὲν βεβαίως, ὅτι λίαν ἐνωρὶς οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἦλθον εἰς σχέσεις πρὸς τὰ ἄλλα περιοικοῦντα ἔθνη, ἐξ ὧν καὶ πολλὰ θὰ παρέλαβον, δὲν ἀποδεικνύεται ὅμως καὶ ὅτι τὰ πάντα, Θεοὺς δῆλον ὅτι, ἐθιμα, γλῶσσαν, θρησκείαν καὶ τέχνας ὀφείλουσιν εἰς τοὺς ξένους, ὡς πρό τινος ἐπιστεύετο.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς ἐτίμησαν, εὐγνωμονοῦντες, τὴν μνήμην τοῦ Κέκροπος καὶ τὴν τῆς θυγατρός του Πανδρόσου, τὴς τροφοῦ τοῦ γηγενοῦς βασιλέως των Ἐριχθονίου, ἀνεγείραντες παρὰ τὸ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως σεμνότατον τῶν ἱερῶν των Ἐρεχθεῖον, ἔνθα ἀπέκειτο τὸ Διιπετὲς Παλλάδιον, καὶ ἐσώζοντο τὰ σημεῖα τῆς περὶ κατοχῆς τῆς Ἀττικῆς διενέξεως τῆς Ἀθηνᾶς πρὸς τὸν Ποσειδῶνα, ἡ ἱερὰ ἐλαία καὶ τὸ ἁλμυρὸν φρέαρ, ἡρῷα, τὸ Πανδρόσειον καὶ τὸ Κεκρόπιον, ἔνθα ἀνεπαύοντο τὰ λείψανα τοῦ πρώτου αὐτόχθονος τῆς Ἀττικῆς βασιλέως, ὅπερ, ἀποτελοῦν τὴν μεσημβρινὴν πρόστασιν τοῦ ὅλου ναοῦ, κοσμεῖται ὑπὸ τῶν ἓξ Καρυατίδων.

Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ Κέκροπος, ἀρκοῦντα ὅπως ἀποδείξωσι τὴν καθαρῶς ἑλληνικὴν αὐτοῦ καταγωγήν.

Ὁ ἱδρύσας ἄλλοτε τὸ περιοδικὸν τοῦτο Σύλλογος ἡ Ἑνότης ἔθηκεν αὐτῷ τὸ ὄνομα τοῦτο δι' οὗς περίπου καὶ οἱ τὸ πρῶτον ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκαταστάντες Ἕλληνες λόγους πολλοὺς θεούς των συνεταύτισαν μετὰ τῶν αἰγυπτιακῶν καὶ εἰς πολλοὺς τῶν ἡρώων των ἀπέδωκαν αἰγυπτιακὴν καταγωγήν. Ἐπεδίωξεν, ὡς ἐκεῖνοι, τὴν σύνδεσιν τῶν ἡμετέρων παραδόσεων πρὸς τὰς Αἰγυπτιακάς, ὅπως διὰ τούτων ἐλαττώσῃ τὸ μισόξενον τῶν ἐγχωρίων. Τὰ ἔκτοτε πλὴν συμβάντα ἀπέδειξαν δυστυχῶς, ὅτι πᾶσα συναίσθησις τῆς ἐξ Αἰγυπτίων καταγωγῆς ἀπεσβέσθη ἀπὸ τῶν σημερινῶν τῆς Αἰγύπτου κατοίκων, ἀπέμεινε δὲ μόνον αὐτοῖς ἀκμαῖον ἔτι τὸ μισόξενον, ὅπερ ηὔξησε μάλιστα, ἀναζωπυρηθὲν ὑπὸ τῶν ἐλθόντων ὅπως σώσωσι τὴν χώραν ἀπὸ τῆς ἀναρχίας καὶ ξενικῆς κακοδιοικήσεως διὰ τῆς ἀναρχίας καὶ ξενικῆς κακοδιοικήσεως.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΙΣΟΤΗΤΟΣ

ὑπὸ τοῦ δικηγόρου

Ε. ΓΑΥΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤ'.

Ἐν πάσῃ κοινωνίᾳ, αἱ σχέσεις τοῦ ἀτόμου διέπονται ὑπὸ δύω δικαίων· τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου. Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὴν ἰδιοκτησίαν, τὰς συναλλαγὰς κτλ. εἰς τὸ δεύτερον ἡ ἄσκησις τῶν δικαίων ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ἐλευθερίας περὶ τὸ πρόσωπον, περὶ τὴν θρησκείαν, περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν κτλ. Ὅταν λοιπὸν ἐν τῷ διττῷ αὐτῷ κύκλῳ τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας, ὁ νόμος εἶναι ὁ αὐτὸς εἰς ὅλους καὶ χορηγῇ τὴν αὐτὴν προστασίαν καὶ τὰς αὐτὰς ἐγγυήσεις, ἡ ἀστυκὴ ἰσότης δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀρκούντως ἐδραιωμένη.

Ἑπομένως ἡ ἰσότης ἐνώπιον τοῦ νόμου εἶναι τὸ πᾶν· τὸ δὲ εἶδος τοῦ πολιτεύματος ἐπηρεάζει δευτερευόντως. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν γνωστῶν πολιτευμάτων τὸ συνταγματικὸν εἶναι. ἀναφορικῶς πρὸς τὸ θέμα ἡμῶν, τὸ μᾶλλον εἰς κοινωνίαν ἀνθρωπίνην ἁρμόζον. Δι' αὐτοῦ τὸ ἀρχαῖον δημόσιον δίκαιον δὲν ἔχει στάδιον ἐνεργείας, καί, πρὸς τιμὴν τοῦ ἀνθρωπίνου λογικοῦ, ἀνέτειλεν ἐποχὴ νέα, ἡ κατάργησις τῶν προνομίων καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῶν τε φυσικῶν δικαίων καὶ τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου.

Κατὰ τὸ ἀρχαῖον δίκαιον, ὁ πολιτικὸς ὀργανισμὸς συνίστατο εἰς ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀτόμων ὑπὲρ τῆς πόλεως· εἰς ἄλλας δὲ πολιτείας τὰ προνόμια καὶ ἡ κατάχρησις τῶν ὑλικῶν δυνάμεων εἶχον καταντήσει ἀφόρητα. Καὶ αὐταὶ αἱ φιλελεύθεροι καὶ φιλόνομοι Ἀθῆναι κατεδυνάστευον ὁμοσπόνδους πόλεις, εὐθὺς ὡς ἠσθάνοντο

ἀρκούσας πρὸς τοῦτο δυνάμεις. Ἐν Ρώμῃ δὲ τὰ ἐπίθετον φιλόλαος ἐξελαμβάνετο ὡς ὕβρις καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἐθεωροῦντο πράγματα καὶ οὐχὶ πρόσωπα. Καὶ αὕτη δὲ ἡ πρότυπος ἐπὶ ἰσότητι Σπάρτη, εἶχε καὶ αὐτὴ ἀνάγκην πολυαρίθμων εἱλώτων διὰ νὰ ὑπάρξῃ.

Παρομοία ἐκτρωματικὴ κατάστασις διηύθυνε καὶ αὐτοὺς τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης τοὺς λαοὺς μέχρι τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789, ὅτε, τὸ πρῶτον, ἀνεκηρύχθησαν τὰ φυσικὰ δίκαια τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἰσότης ἐνώπιον τοῦ νόμου.

Ἔκτοτε βαθμηδὸν καὶ μετὰ πολλὰς δοκιμασίας ἐσχηματίσθησαν πολλὰ ὑπὸ συνταγματικὸν πολίτευμα ἔθνη, τὰ ὁποῖα, σχεδὸν εἰπεῖν, δὲν ἔχουσι πολὺ πλέον νὰ ἐπιθυμήσωσιν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀστυκῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος.

Καὶ σήμερον ἑπομένως ἐν συνταγματικῇ κοινωνίᾳ δὲν ἀπαντῶμεν περιορισμοὺς προκύπτοντας ὡς ἄλλοτε, ἐκ διαφορᾶς θρησκείας, φυλῆς, τάξεως· ἡ ἰδιότης τοῦ πολίτου ἀρκεῖ, καὶ ἕκαστος δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅ,τι τὰ μέσα καὶ ἡ ἀνάπτυξίς του ἐπιτρέπουσι. Καὶ δι' αὐτὰς ἀκόμη τὰς συνεισφορὰς καί τινας περιορισμοὺς τῆς ἐλευθερίας, ἀπαιτουμένους εἰς τὸ γενικὸν τῆς πολιτείας συμφέρον, ὁ πολίτης εἶναι ἴσος πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ἐπιβάλλει μάλιστα αὐτὸς ἑαυτῷ τὰς θυσίας ἀναλόγως τὸν ἐργασιῶν καὶ τῆς περιουσίας του.

Εἰς πᾶσαν κοινωνίαν ὑπάρχει, ὡς εἴπομεν, ἡ κυριαρχία τοῦ λαοῦ, ὁ μοχλὸς ἐκεῖνος δι' οὗ ἡ κοινωνικὴ μηχανὴ τίθεται εἰς ἐνέργειαν· κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐν τῷ συνταγματικῷ πολιτεύματι ἡ κυριαρχία ἐμφανίζεται καὶ ἐξασκεῖται διὰ τρόπου μαρτυροῦντος, ὅτι ἡ ἰσότης πρέπει νὰ ᾖνε ὁ ὑπογραμμὸς τῶν πάντων. Οὐδὲν δ' ἀξιοπρεπέστερον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἢ τὸ διοικεῖσθαι καὶ δικάζεσθαι ὑπὸ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ, τὸ ψηφίζειν τὸν κανόνα τῶν θυσιῶν καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν νόμον δι' οὗ μέλλει τὰ τιμωρηθῇ πᾶσα ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθησομένη παραβίασις εἰς τὴν ἰσότητα καὶ ἐλευθερίαν τοῦ ἄλλου.

Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος χρόνου καὶ τόπου νὰ διαλάβωμεν κατὰ τίνα τρόπον ἐκδηλοῦται ἡ ἐνθικὴ βούλησις, καὶ κατὰ πόσον ὀφείλει νὰ ᾖνε γενικὴ· ἐνδιαφέρει μόνον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι μ' ὅλας τὰς ἀρετάς του τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα δὲν ἐπανώρθωσεν ἐν οὐσιωδέστατον ἀδίκημα, διαπραττόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου κατὰ τοῦ ἡμίσεως ἀκριβῶς καὶ ὡραιοτέρου πληθυσμοῦ τῆς πολιτείας.

Εἶναι εὐνόητος ἡ αἰτία δι' ἣν οἱ ἀνήλικοι καὶ ἀπηγορευμένοι ἀποκλείονται τοῦ ἐκφράσαι τὴν βούλησίν των· ἀλλ' ἡ μετ' αὐτῶν ἐξομοίωσις τῶν γυναικῶν, εἶναι εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φώτων ἕωλος καὶ ἀδικαιολόγητος.

Οἱ νομοθετήσαντες ἰσχυρίζονται, ὅτι τὸ προστάζειν ἐδόθη ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ εἰς τὸν ἄνδρα, ὅτι ἡ ὑποταγὴ τῆς γυναικὸς καθιερώθη ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου, ὅτι ἡ ἀστυκὴ κατάστασις αὐτῆς ἔχει ἀναλογίαν πρὸς τὴν συνδρομήν, ἣν παρέχει τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ὅτι ἡ οἰκογένεια, ἡ πιστὴ αὕτη εἰκὼν τῆς κοινωνίας, ἤθελε διαταράττεσθαι ἐν τῇ ἀπαραιτήτῳ ἐσωτερικῇ ἁρμονίᾳ, ἐὰν ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ἐμφανίζωνται δημοσίως εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰς συνελεύσεις καὶ διαπληκτίζωνται μετὰ τῶν συζύγων. κτλ.

Μὴ λησμονῶμεν ὅμως, ὅτι τοιαῦτά τινα λέγονται ὑπὸ νομοθετῶν, ἀνδρῶν ὄντων καὶ ἐγωϊστικῶς ἀποφαινομένων. Ὁ σπουδαιότατος ὅμως τῶν ἀρχαίων σοφῶν, ὁ Σωκράτης, διέγνω εὐνοϊκώτερον ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τὸν προορισμὸν αὐτῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἐπιχαρίτως, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ Οἰκονομικοῦ τοῦ Ξενοφῶντος, περιέγραψε τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς, καὶ ὑπετύπωσε τὴν πρὸς τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἀνατροφὴν κτλ.

Εὐτυχῶς δέ, εἰς τὸ ζήτημα ἰδίως τῆς ἰσότητος, ἤρξατο πρὸ πολλοῦ σπουδαιοτάτη ἐκ μέρους τοῦ γυναικείου φύλου διαμαρτύρησις, προμηνύουσα προσεχῆ, ἂν οὐχὶ ἐντελῆ τὴν χειραφέτησίν του, καὶ ἀποδεικνύουσα τοὐλάχιστον κατὰ πόσον ἄδικά εἰσι τά, ὑπὸ τῶν νόμων τῆς κοινωνίας μόνον, καθιερούμενα τῆς γυναικὸς μειονεκτήματα.

Ζ'.

Ἐὰν διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων κατεδείξαμεν σαφῶς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀστυκῆς ἰσότητος,

θὰ ἦτο ἴσως περιττὸν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγχίζωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν λεγομένην ἰσότητα τῶν τάξεων. Ὑπάρχουσιν ὅμως τινές, κατακρίνοντες τὰ γενικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας, καὶ εὑρίσκοντες ἀνισότητα ἐν τῇ κατὰ τάξεις εὐημερίᾳ τῆς κοινωνίας, κατ' ἐπιφάνειαν δ' ἐξετάζοντες τὰ πράγματα, βλέπουσιν ὅτι ὁ γεωργός, ὁ στρατιώτης, ὁ ἔμπορος, ὁ βιομήχανος, ὁ ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων, ἀποτελοῦσι ψευδῆ ἕνωσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἂν δὲν καταπιέζωνται φανερῶς, ὑποσκάπτονται ὅμως ἀμοιβαίως καὶ ἐκμεταλλεύονται καταχθονίως. Θεωροῦμεν ἑπομένως χρήσιμον νὰ διασαφίσωμεν τὴν διάκρισιν ταύτην πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συγχίσεως, ἥτις δύναται νὰ ἐπέλθῃ.

Χωρὶς νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς διακρίσεως τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου κατὰ τάξεις καὶ ἐπαγγέλματα (ἀνάγκην ὑπαγορευομένην ἐκ τῆς ἀδυναμίας αὐτοῦ πρὸς τὸ παρασκευάζειν πάντα τὰ τῆς ὑλικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς χρήσιμα), παρατηροῦμεν ἐν πρώτοις, ὅτι ἡ ἀστυκὴ ἰσότης συνίσταται εἰς τὴν παρ' ἑκάστου ἐλευθέραν καὶ νόμιμον ἐξάσκησιν τῶν δυνάμεών του, νοητικῶν ἢ σωματικῶν, καὶ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐνεργείας καὶ δραστηριότητός του. Ὥστε καὶ ἐὰν ὑποθέσωμεν δυνατὴν τὴν ἐξίσωσιν καὶ τὴν διανομὴν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν διαφόρων ἀτομικῶν ἐνεργειῶν (ὅπερ δυσχερέστατον, ἵνα μὴ εἰπωμεν ἀδύνατον, διότι κατ' Ἀριστοτέλη «ἐπεὶ καὶ τοὺς τὰ κοινὰ κεκτημένους καὶ κοινωνοῦντας πολλῷ διαφερομένους μᾶλλον ὁρῶμεν ἢ τοὺς χωρὶς τὰς οὐσίας ἔχοντας.»), ἠθέλομεν ἔχει ὡς συμπέρασμα τὴν ἀνισότητα καὶ οὐχὶ ἰσότητα· διότι οὕτω πως θὰ παρεχωρεῖτο εἴς τινας ἓν μέρος τῶν δι' ἀλλοτρίας ἐργασίας ἀποκτηθέντων, θὰ ἀφαιρεῖτο παρ' ἄλλων ἓν μέρος τῶν ὅσα ἀπέκτησαν ἐργασθέντες καὶ δικαιοῦνται νὰ διατηρήσωσι χάριν ἑαυτῶν καὶ τῆς οἰκογενείας των, καὶ θὰ καθιεροῦτο ἐν προνόμιον ὑπὲρ ἐκείνων, οἵτινες καθυστεροῦσιν ὑπὸ τῶν ἔποψιν τῶν ἀτομικῶν δυνάμεων ἢ τοῦ πρὸς ἐργασίαν ἔρωτος.

Ὁ ὀργανισμὸς καὶ ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ ἁρμονία τῆς κοινωνίας συνίστανται οὐχὶ εἰς τὸ περιορίζειν, ἀλλ' εἰς τὸ εὐρύνειν εἰς τὸ ἄτομον, ὅσω περισσότερον εἶναι δυνατόν, τὸ στάδιον τῆς ἐνεργείας καὶ ἀναπτύξεως, οὐχὶ εἰς τὸ διανέμειν κοινῶς, ἀλλ' εἰς τὸ ἀπονέμειν τὰ ἀποτελέσματα τῶν μερικῶν προσπαθειῶν. Διὰ τῶν πράξεών του ὁ ἄνθρωπος ἀποδύεται ἐν τῇ κοινωνίᾳ εἰς ἓν εἶδος μάχης· ἀλλ' ἀποδύεται μετὰ ζέσεως, ὅταν γνώσκῃ ὅτι δάφνη ἀνάλογος ἐπιφυλάσσεται εἰς τὰς προσπαθείας του· ἐὰν δὲ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τοῦ ἀτόμου τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐγγύησιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐργασίας του, οὐδὲν ἐλατήριον θὰ εἶχεν ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια, καὶ τότε ἀντὶ νὰ φροντίζωμεν περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τελειοποιήσεως ἡμῶν, ἠθέλομεν καταπέσει εἰς ἀδράνειαν, εἰς ἀπάθειαν, ἡ δὲ ἰσότης, ἥτις ἐπεφυλάττετο δι' αὐτῆς, θὰ ἦτο ἰσότης ὑλικὴ, κτηνώδης καὶ ἀναξίαλογικοῦ ἀνθρώπου.

Ἐντεῦθεν δὲν ἕπεται ὡς ἀναγκαία συνέπεια, ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἀδιαφορῶμεν ἀπέναντι τῶν ἀδυνάτων καὶ ἀσθενῶν, ἢ ὅτι πρέπει νὰ ἐκλείψῃ πᾶν γενναῖον αἴσθημα φιλανθρωπίας καὶ συνδρομῆς.

«Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ἡμῖν δὲ θλῖψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ἡμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης, καθὼς γέγραπται· ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασε καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν.»

Ἀλλ' ἐννοεῖται ἐπίσης, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξηγηθῶσιν ἰουδαϊκῶς τὰ ἅγια ταῦτα τοῦ Παύλου λόγια, διότι καὶ ταῦτα καὶ ἡ βάσις τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, «ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», ἀφορῶσι προφανῶς εἰς ἰσότητα ἐμπνεομένην ἐκ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀδελφότητος, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει βεβαίως ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ συνδρομὴν τοῖς μεθ' ὧν συμβιοῖ ὁμοίοις αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀπὸ τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀδελφότητος μέχρι τῆς ἐξομοιώσεως τῆς ἐνεργείας πρὸς τὴν ἀπάθειαν ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις. Ἡ φύσις τῶν πραγμάτων ἀπαιτεῖ διάκρισιν τῆς δραστηριότητος ἀπὸ τῆς ἐκνηρίας,

τῶν γνώσεων ἀπὸ τῆς ἀμαθείας. Ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς διακρίσεως προέκυψε τὸ θεῖον παράγγελμα «ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα του», τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ βάσις τῆς ὑπὸ τῶν κοινωνικῶν νόμων καθιερωθείσης ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων, καὶ τὸ ὁποῖον πᾶσα κοινωνία ὀφείλει, χάριν τῆς συντηρήσεώς της, νὰ τηρῇ ἀπαρεγκλήτως.

Ὅθεν μετὰ τοῦ θέματος τῆς ἀνισότητος τῶν τάξεων συνδέεται στενώτατα τὸ τῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἐργασίας, ὅπερ καὶ ἀποτελεῖ σήμερον τὸ δύσλυτον καὶ ἀκανθωδέστατον κοινωνικὸν ζήτημα. Εἰς τὰς παλαιὰς κοινωνίας δὲν ὑπῆρχεν ἡ δυσκολία αὕτη, ἐπειδὴ ἡ ἀνισότης τῶν τάξεων ἦτο τότε προνόμιον ἐκλαμβανόμενον ὡς δίκαιον, κατὰ παράβασιν τῶν φυσικῶν νόμων, μία δὲ ἐπὶ τὸ ἀνθρωπινώτερον τροπὴ τῶν πραγμάτων τάχιον ἢ βράδιον, ἀλλ' ἀφεύκτως, ἐρχομένη (ὡς λ. χ. ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις) κατέρριπτεν εὐκόλως τὰ προνόμια καὶ ἐπανέφερε τὴν ἰσότητα· σήμερον ὅμως ἡ ἀνισότης τῶν τάξεων δὲν εἶναι προνόμιον, ἀλλ' ἁπλοῦν γεγονός, ὀφειλόμενον εἰς τὰς ἐκ φύσεως διακρίσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀτομικὴν ἑκάστου ἐνέργειαν, καὶ ἑπομένως θεωρεῖται ὡς δίκαιον ἀπρόσβλητον· καὶ ἐδῶ ἴσα ἴσα ἔγκειται ἡ δυσκολία τοῦ προβλήματος, τὴν ὁποίαν, ἐννοεῖται, δὲν ἀναλαμβάνομεν νὰ λύσωμεν, ἀλλὰ θὰ ὑποδείξωμεν ἁπλῶς ἐν τοῖς ἑπομένοις περὶ ἰδιοκτησίας καὶ ἐργασίας.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Γ'.

Ἀφ' οὗ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν διὰ μακρῶν ἐξητάσαμεν τὰ διάφορα τοῦ Ὑπνωτισμοῦ φαινόμενα, ἤδη δυνάμεθα, ὡς ἐν συμπεράσματι, νὰ ἴδωμεν καὶ ποίας τὰ φαινόμενα ταῦτα συνεπάγονται διαταραχάς, ἔστιν ὅτε ἐπωφελεῖς, τῶν φυσιολογικῶν τοῦ ὀργανισμοῦ λειτουργιῶν, χωρὶς ν' ἀφίνωσιν ἀνεπηρεάστους καὶ τὰς ψυχικὰς καλουμένας λειτουργίας.

Καὶ ἐν πρώτοις πολλαὶ νευροπάθειαι. ὡς πολλάκις ἐν τῇ κλινικῇ αὐτοῦ ὁ κ. Charcot ἀπέδειξεν, εὑρίσκουσιν ἐν τῷ ὑπνωτισμῷ συντελεστικὸν ἰαματικόν. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι πολλαὶ παραλύσεις ὑστερικῆς φύσεως (καὶ ἐνταῦθα βλέπομεν δυνασχετοῦντα τὸν ἀναγνώστην ἡμῶν διὰ τὸ ὀλίγον τεχνικὸν τῶν ἐκφράσεων· ἀλλ' ἂς ἡσυχάσῃ, διότι ἔσονται καὶ αἱ τελευταῖαι) ἰάθησαν κάθ' ὑποβολὴν (par suggestion) ἐν τῇ ὑπνοβατικῇ τοῦ ὑπνωτισμοῦ καταστάσει. Ἀλλὰ καὶ ἕτερον περίεργον ἀναγράφουσιν αἱ τελευταῖαι εὐρωπαϊκαὶ ἰατρικαὶ ἐφημερίδες. Λέγουσι δῆλον ὅτι, ὅτι ὁ σοφὸς τῆς Βιέννης μαιευτὴρ Braun κατώρθωσεν, ἀποκοιμίσας διὰ τῆς περιγραφείσης μεθόδου ἐπίτοκον γυναῖκα, ν' ἀποπερατώσῃ τὴν δυστοκίαν αὐτῆς, χωρὶς ἡ πάσχουσα νὰ αἰσθανθῇ τὸ ἐλάχιστον. Ἐξεπλάγη μάλιστα, ὅταν ἀφυπνισθεῖσα εἶδεν, ὅτι τὰ πάντα εἶχον τελειώσει ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆς καὶ ὅτι παρ' αὐτῇ ζωηρότατον ἔκειτο νήπιον. Τὰ καθαρῶς ὅμως ταῦτα ἰατρικὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ πορίσματα εἶναι λίαν μικρὰ ἀπέναντι τῶν ἄλλων, τῶν ἀναγομένων εἰς τοὺς ἠθικοκοινωνικοὺς τοῦ ἀνθρώπου κύκλους.

Εἴδομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι καθ' ὑποβολὴν δυνάμεθα νὰ ἐντυπώσωμεν εἰς τὸν νοῦν τῆς ἐν ὑπνοβασίᾳ διατελούσης ὑπνωτικῆς ἰδέαν πράγματος ὅλως ἀνυπάρκτου, εἰς τοιοῦτον μάλιστα βαθμόν, ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἐξέγερσιν αὐτῆς ἡ ὑπνωτισθεῖσα ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ τὴν ἐντύπωσιν, συμφώνως πρὸς ταύτην ἐνεργοῦσα.

Τοιαύτη ἀνακάλυψις ἦτο ἀδύνατον, μεθ' ὅλον τὸν ἰατρικὸν αὐτῆς θρίαμβον, νὰ μὴ ἐμβάλῃ εἰς ἀνησυχίας ὄχι μόνον τοὺς φρενολόγους, ἀλλὰ καὶ τοὺς τὴν διανομὴν τῆς δικαιοσύνης ἐπιτετραμμένους. Διότι ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμήν, ὅτι κακοῦργος τις, ἐν γνώσει διατελῶν τῶν κατὰ τὸν ὑπνωτισμόν, ἢ αὐτὸς οὗτος ὑποκρίνεται τὸν ὑπνοβατικόν, διισχυριζόμενος ὅτι ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ τοῦ ὑπνωτισμοῦ διέπραξε τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ πρᾶξιν καὶ ἑπομένως τυγχάνει ἀνεύθυνος, εἰς δυσκολίας τὸν φρενολόγον ἰατροδικαστὴν ἐμβάλλων, ἢ τὴν κακουργίαν ἐπιτυγχάνει νὰ διαπράξῃ καθ' ὑποβολὴν αὐτοῦ ἑτέρος τις ἐν ὑπνοβατικῇ καταστάσει διατελῶν ἀληθὴς ὑπνωβατικός, καὶ τότε αὐτὸς μὲν διακηρύττει, ὅτι ἔπραξε μὲν τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ πρᾶξιν, ἔπραξεν ὅμως ταύτην ὑπὸ τὸ κράτος διατελῶν βίας ἀνωτέρας καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεως αὐτοῦ, ὡς διισχυρίζονται οἱ ἀληθεῖς ὑπνωτικοί, ἡ δικαιοσύνη ἀποπλανᾶται, διότι, ἐνώπιον ἀληθοῦς ἐπιστημονικοῦ γεγονότος εὑρισκομένη, ἀδυνατεῖ ν' ἀνακαλύψῃ τὸν ἀληθῆ ἔνοχον.

Καὶ μή τις ὑπολάβῃ, ὅτι πάντα ταῦτά εἰσιν ἀποκυήματα ζωηρᾶς φαντασίας· τὸ ζήτημα τοῦ ὑπνωτισμοῦ, κατελθὸν ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἑδρῶν εἰς τὰ δημοσιογραφικὰ γραφεῖα, διεσκεδάσθη ἐκεῖθεν, κατὰ τὸ σύνηθες, ἀνὰ τὴν μυθιστοριογραφίαν, ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις ἀποδείκνυσι καὶ τὸ ὡραῖον τοῦ γνωστοῦ κ. Claretie ἔργον Jean Bomas, ἐν ᾧ πιστοτάτη εἰκὼν δίδοται τοῦ πράγματος, δὲν εἶναι δὲ παράδοξον οὐκ εἰς μακρὸν νὰ ἴδωμεν τοῦτο καὶ ἀπὸ σκηνῆς διερμηνευόμενον. Τοιαύτη κοινωνικὴ κίνησις, καὶ μάλιστα ἐν κέντρῳ, ὡς οἱ Παρίσιοι, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφήσῃ ἀπαθεῖς τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχάς· εἰσαγγελεύς τις μάλιστα, οὗ τὸ ὄνομα διαφεύγει ἡμῖν τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐπὶ τοσοῦτον ἐγένετο περίεργος καὶ δικαίως, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὥστε κατέφυγεν εἰς τοὺς τῆς ἐπιστήμης πρίγκηπας πρὸς ἐξέτασιν, ἐκλεξάμενος τὸν ἀρτίως ἀποθανόντα σοφὸν φρενόλογον Legrand de Souly, ὅστις ἦτο καὶ ὁ ἐπίσημος τῆς κυβερνήσεως ἰατροδικαστής.

Ὁ σοφὸς λοιπὸν καθηγητής, πάνυ εὐγενῶς ἀνταπαντῶν εἰς τὴν τοῦ εἰσαγγελέως ἐρώτησιν, ἐξετέλεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τὸ ἀκόλουθον πείραμα. Ἔλαβεν ἐκ τῆς κλινικῆς αὐτοῦ ὑπνωτικήν τινα, περιήγαγεν αὐτὴν διὰ τοῦ γνωστοῦ ἤδη ἡμῖν τρόπου εἰς τὴν ὑπνοβατικὴν κατάστασιν καὶ εἶτα ἤρξατο ὑποβάλλων αὐτῇ τὴν ἰδέαν τῆς ἀκολούθου φανταστικῆς διηγήσεως. «Εὑρισκόμεθα, ἔλεγεν ὁ καθηγητής, παρόντων πλὴν τοῦ εἰσαγγελέως καὶ ἄλλων κυρίων, εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μοντμάρτης ὑπ' ἀριθ. 8 οἰκίας. Ἐντὸς τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ μικροῦ δωματίου ὑπάρχουσι δύο σύζυγοι φιλονεικοῦντες παρὰ τὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου εὑρισκομένην τράπεζαν. Ὁ σύζυγος, ὅστις εἶχε προλαβόντως θέσει ἔν τινι ἐπὶ τῆς τραπέζης εὑρισκομένῳ ποτηρίῳ δηλητήριον, ζητεῖ, ἐξαπατῶν τὴν σύζυγον αὐτοῦ, νὰ δώσῃ αὐτῇ νὰ πίῃ τοῦτο. Ἡ σύζυγος ὅμως, ἥτις ἔχει ὑποπτευθῇ τὸ πρᾶγμα, ἀρνεῖται νὰ λάβῃ τὸ ποτὸν καὶ τρέχει ὅπως ἐξέλθῃ τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ ὁ σύζυγος ὁρμᾷ πρὸς καταδίωξιν αὐτῆς.» Ἐνταῦθα ἡ ὑπνωτισθεῖσα, ἧς ἡ φυσιογνωμία ἔκφρασιν παρουσιάζει τρόμου, ἀνακράζει· «Πράγματι, βλέπω πάντα ταῦτα καὶ πρέπει νὰ σπεύσωμεν πρὸς βοήθειαν τῆς δυστυχοῦς!» «Μάτην, ἀπαντᾷ ὁ καθηγητής — εἶναι πλέον ἀργά, διότι ὁ σύζυγος, προφθάσας τὴν ταλαίπορον γυναῖκα, κατέσφαξεν αὐτήν, ὡς βλέπεις, παρὰ τὴν θύραν!» «Ὦ! φρίκη!» ἀνέκραξεν ἡ ὑπνωτισθεῖσα, φρίττουσα πράγματι καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέλη. «Ἤδη, ἐξακολουθεῖ ὁ καθηγητής, ἀνάγκη νὰ διηγηθῇς πανθ' ὅσα εἶδες εἰς τὸν κύριον εἰσαγγελέα, ὅστις μετὰ μίαν ἀκριβῶς ὥραν εἰς τὸ παρακείμενον θέλει εὑρεθῇ δωμάτιον.»

Ἡ γυνὴ ἀφυπνίζεται· μετὰ μίαν δ' ἀκριβῶς ὥραν, ὡσεὶ ἀνωτέρα τις δύναμις ὤθη αὐτὴν καὶ ἐν ᾧ εὑρίσκετο ἐν διαχύσει μετὰ συμπασχουσῶν αὐτῇ εἰς τὸν κῆπον, ἐγείρεται, μεταβαίνει εὐθὺ πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν δωμάτιον, εὑρίσκει πράγματι ἐνώπιον τραπέζης τὸν περίεργον ἡμῶν εἰσαγγελέα καὶ ἄρχεται διηγουμένη αὐτῷ πᾶν ὅ,τι καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦτου τοῦ εἰσαγγελέως εἶχεν ὑποβάλει αὐτῇ ὁ καθηγητής. Ὁ εἰσαγγελεὺς φαίνεται δυσπιστῶν περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων· ἡ γυνὴ διαμαρτύρεται, λέγουσα ὅτι τὴν καθαρὰν καὶ μόνην λέγει ἀλήθειαν, ὁρκίζεται περὶ τούτου καὶ τέλος ὑπογράφει τὰ πρακτικὰ τῆς καταθέσεως αὐτῆς. Μετ' ὀλίγον ὁ καθηγητὴς λαμβάνει καὶ ἀποκοιμίζει αὐτὴν καὶ πάλιν, τὴν φορὰν ὅμως ταύτην ὑποβάλλει αὐτῇ τὴν ἰδέαν, ὅτι πᾶν ὅ, τι ἐν τῇ ἐνώπιον τοῦ εἰσαγγελέως καταθέσει αὐτῆς ἐγράφη εἶναι ἀνυπόστατον καὶ ὅτι μετὰ μίαν καὶ πάλιν ἀκριβῶς ὥραν ἀνάγκη

νὰ μεταβῇ πρὸ τοῦ αὐτοῦ δικαστικοῦ ὀργάνου καὶ ἀναιρέσῃ τὴν ἀνυπόστατον αὐτῆς κατάθεσιν, πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀθώων κατηγορουμένων.

Μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ πάλιν, ὡς προεβλέπετο, κανονικότητος τὰ πράγματα λαμβάνουσι χώραν μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν πρὸ τοῦ αὐτοῦ εἰσαγγελέως ἡ ἀφυπνισθεῖσα ὑπνωτικὴ διακηρύττει, ὅτι πᾶν ὅ,τι εἶπε προηγουμένως δὲν ἔχεται ὑποστάσεως. Ὁ εἰσαγγελεὺς μετὰ τοῦ αὐστηροτέρου ἤθους λέγει, ὅτι, ἀφ' οὗ ἔχει ὑπογεγραμμένην τὴν μεθ' ὅρκου γενομένην κατάθεσιν, ἀγνοεῖ τί νὰ παραδεχθῇ ὡς ἀληθές. Ἡ νεᾶνις, ἐνώπιον τοιαύτης εὑρισκομένη ἀντιφάσεως, ἀγνοεῖ τί ν'ἀπαντήσῃ, κλαίει καὶ τέλος διισχυρίζεται, ὅτι πᾶν ὅ,τι διηγήθη, ὑπηγορεύθη αὐτῇ ὑπ' ἀνωτέρας τῆς θελήσεως αὐτῆς δυνάμεως. Ὁ εἰσαγγελεὺς καθησυχάζει τὴν ταλαίπορον κόρην, ἧς τὸ ὅλως εἰλικρινὲς τῶν ἐκφράσεων μεγάλως ἐκπλήττει αὐτόν, καὶ ἀποχωρεῖ, σπουδαίως σκεπτόμενος περὶ παντὸς ὅ,τι εἶδε καὶ ἤκουσε.

Καὶ μήπως καὶ ὁ φίλος ἡμῖν ἀναγνώστης εἰς τοιαύτην μετὰ τοῦ εἰσαγγελέως δὲν εὑρίσκεται κατάστασιν; Ἀλλὰ τότε τί δέον γενέσθαι; Τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο ἀπόκειται εἰς τοὺς νομοθετοῦντας, οἵτινες, καὶ ὑπὸ τῶν νεωτέρων βιολογικῶν βοηθούμενοι ἀνακαλύψεων, ἀνάγκη μετὰ μεγίστης νὰ προβαίνωσιν ἐπιφυλάξεως εἰς τὸ πλῆρες ἀκανθῶν φιλανθρωπότατον αὐτῶν στάδιον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου καὶ τὸ μέγα τοῦ ὑπνωτισμοῦ αἴρεται ἤδη πρόβλημα.

Τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐξεθέσαμεν τὰ πράγματα πρὸς δημώδη γνῶσιν, ὡς τὰ νῦν ταῦτα ἔχουσιν ἐπιστημονικῶς, φρονοῦντες, ὅτι οὕτω μικρὸν καὶ κατ'ὀλίγον λειαινομένης τῆς ἀνόδου πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν, θὰ ἐπέλθῃ ἡ στιγμή, καθ' ἣν θὰ κατακρημνισθῇ ἡ σχολὴ τῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν, ἡ τόσον ὀλεθρίως τὴν ἀνθρωπότητα μαστίζουσα.

ΦΙΛΟΛΑΟΣ.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ὑπὸ Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(Συνέχεια)

§ θ'. Τίνα τὰ αἴτια τ'ἀναγκάσαντα τὸν διαδεχθέντα ἐν ἔτει 906 Μιχαὴλ τὸν β'. Χριστόδουλον, ἢ Ἀβδ-ἔλ-Μεσσίαχ, τὸν ἐκ τῆς ἐν Συρίᾳ Βερροίας καταγόμενον καὶ διὰ τοῦτο Χαλεπλῆ ἐπωνυμούμενον, νὰ μεταβῇ εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπως χειροτονηθῇ ὑπὸ τοῦ τότε πατριαρχοῦντος Ἠλία υἱοῦ τοῦ Μανσοὺρ κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα, ἀγνοοῦμεν. Δὲν ὑπῆρχεν ἄρά γε ὁ ὑπὸ τῶν κανόνων ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν ἀρχιερέων, ὅπως ἡ χειροτονία αὐτοῦ τελεσθῇ ἐν Αἰγύπτῳ, ἤ, ὑπαρχόντων τοιούτων ἐπαρκῶν, ἀνεφύη διχόνοια ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατριαρχήσοντος; Τὸ δεύτερον θεωροῦμεν πιθανώτερον, διότι εἴδομεν, ὅτι ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ δευτέρου ὑπῆρχον ἀρχιερεῖς, φέροντες μάλιστα τὸν τίτλον Μητροπολιτῶν, οἵτινες δὲν ἠδύναντο ταυτοχρόνως νὰ συνεκλείψωσι. Τὴν ἰδέαν ἡμῶν κραττύνει καὶ τὸ ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Καλλίστου (ἐν Βιβ. ιβ'. 39.) ἀναφερόμενον, ὅτι μετετέθη ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννης τις (1) ἀπὸ τῆς Ἐπισκοπῆς Μαγιουμᾶ (ἐπινείου τῆς Γάζης) εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, εἰς ὃν οἱ πίνακες γ'. καὶ δ'. τῆς διαδοχῆς τῶν Πατριαρχῶν δίδουσι πατριαρχίαν δ'. ἐτῶν. Καθ'ἡμᾶς, ὁ Ἰωάννης οὗτος ἐκυβέρνησε τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας ὡς Τοποτηρητής, καθ'ὅν χρόνον εἴτε ἕνεκα τοῦ διωγμοῦ, εἴτε ἕνεκα τῆς διαφωνίας τῶν Αἰγυπτίων ἀρχιερέων, ἀδύνατος καθίστατο ἡ ἐκλογὴ Πατριάρχου, ἀπεχώρησε δὲ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ταύτῃ. Τὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Εὐτυχίου (2), ἀμέσου διαδόχου τοῦ Χριστοδούλου, ἀναφερόμενον, ὅτι ἡ ἐν Ἱερουσαλὴμ χειροτονία τοῦ Χριστοδούλου καὶ εἰς Πατριάρχην ἀνάδειξις

(1) ὁ Λὲ Κιὲν φρονεῖ, ὅτι Ἰωάννης ὁ Μαγιουμᾶς καὶ Μιχαὴλ ὁ β'. ἦσαν τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

(2) Εὐτύχιος, Β'. σελ. 488. Λὲ Κιέν, Β'. 474.

δυσηρέστησε τὸ πολίμνιον τοῦ, ὅπερ ἀπήτησεν ἵνα ἐπαναληφθῇ αὕτη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (ἴσως ὁ ἐνθρονισμὸς μόνον) ὑπὸ τοῦ πρὸς τοῦτο ἐξ Ἱεροσολύμων ἐλθόντος Ἠλίᾳ, τί ἄλλο ἀποδεικνύουσιν εἰ μὴ διχόστασίαν; Περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ Χριστοδούλου τούτου μόνον ἐκ τοῦ Εὐτυχίου γινώσκομεν, ὅτι κατὰ τὸ 912 ἢ 913 ἐπυροπολήθη τὸ Καισάριον (1), ὅπερ οἱ Κόπται εἶχον μὲν ἀφαιρέσει ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ὀλίγον τι μετὰ τὴν ἅλωσιν, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν ν'ἀποδώσωσιν αὐτοῖς ἐπὶ Κοσμᾶ. Ἀνῆκεν ἄρά γε εἰς τοὺς ἡμετέρους, ὅτε ἐπυρπολήθη; Ἀγνοεῖται. Ἐκ τῶν προλεχθέντων πλὴν καὶ ἐκ τοῦ ἀναφερομένου ὑπὸ τοῦ Εὐτυχίου, ὅτι ἡ ἡμέτεροι δὶς ἀνήγειρον τὴν ἐν Τάνει ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Βίκτωρος, ἥνπερ οἱ Μωαμεθανοὶ εἶχον κατεδαφίσει, καὶ κατώρθωσαν ν' ἀποπεράτώσωσιν αὐτήν (2), χάρις εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἐκμηδενίσαντος σχεδὸν τὴν ἰσχὺν τῶν διαδόχων τοῦ Ἀμαρουΐα Χαλίφου Ἐλ-Μοκτάδὲρ-β'-Ἰλλάχ, φαίνεται, ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀντεῖχον μὲν ἔτι, ἀλλ' εἶχον οἱ πλεῖστοι ἀπολέσει τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ αὐτὴν ἴσως τὴν συναίσθησιν τῆς ἑλληνικῆς αὐτῶν καταγωγῆς. Τούτων ἕνεκα βλέπομεν τὸν μὲν Μιχαὴλ τὸν β'. καλούμενον πρὸς διάκρισιν Ρωμαῖον, Ἕλληνα δηλαδή, τοὺς δὲ διαδόχους αὐτοῦ, Ἀβδ-ἔλ-Μεσσίαχ καὶ Σαΐδ, φέροντας ἀραβικὰ ὀνόματα καὶ ἀραβιστὶ γράφοντας, ὄντας δὲ Σύρους τὸ γένος ἢ ἐξαραβισθέντας Ἕλληνας, ὡς ἦσαν πιθανῶς καὶ οἱ διαδεχθέντες τὸν Εὐτύχιον μέχρι Θεοφίλου τοῦ β'. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι, ὡς ἄλλοτε οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου διεκρίνοντο εἰς ἐγχωρίους καὶ εἰς Ἕλληνας, ἢ ἐξ Ἑλλήνων καταγομένους, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ Χριστοδούλου, ἴσως δὲ καὶ πρότερον, ἀπὸ Μιχαὴλ τοῦ α'., οἱ Ὀρθόδοξοι διῃρέθησαν εἰς ἑλληνίζοντας, διασώζοντας δηλαδὴ τὴν συναίσθησιν τῆς ἐξ Ἑλλήνων καταγωγῆς των, καὶ εἰς ἀραβίζοντας, ἐξηραβισμένους δῆλον ὅτι ἢ ἐξ Συρίας τὸ γένος ἑλκύοντας, οἵτινες πολυπληθέστεροι ὄντες τῶν ἄλλων, ὑπερίσχυσαν ἐν τέλει, μάλιστα μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, καί, ἐκτός τινων ἐξαιρέσεων, κατώρθουν ν'ἀναβιβάζωσιν ἐγχωρίους ἢ Σύρους τὸ γένος Πατριάρχας μέχρι τῆς κατακτήσεως τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, ἀφ' ἧς, χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἀπαντῶσι διαρκῶς ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Θρόνου τοῦ Ἁγίου Μάρκου Ἕλληνες τὸ γένος Πατριάρχαι. Ἡ παραγκώνισις αὕτη τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου παρατηρεῖται ὡσαύτως ἔν τε Ἀντιόχειᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ, ἐκεῖ μάλιστα ἐνωρίτερον ἢ ἐν Αἰγύπτῳ· οὕτως ἐν μὲν Ἀντιοχείᾳ, μετὰ τὸν Θεοφάνη, τῷ 687 οἱ Ἀντιοχεῖς ἐξελέξαντο Στέφανον, τό τε γένος καὶ τὴν γλῶσσαν Σύρον, καὶ ἐξηκολούθησαν ν' ἀναδεικνύωσιν ὡς Πατριάρχας Σύρους μέχρι τῆς ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ ἀνακτήσεως τῆς Ἀντιοχείας τῷ 968; ἀφ' ἧς μέχρι τῆς ὁριστικῆς ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατακτήσεως τῆς χώρας οἱ Πατριάρχαι ἀνεδεικνύοντο καὶ ὡς τὰ πολλὰ διέμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἄχρις οὗ ἀπὸ τοῦ ιγ'. αἰῶνος, ὑπερισχύσαντος τοῦ ἰθαγενοῦς στοιχείου, ἔπαυσαν ἀναδεικνύομενοι ἡμέτεροι, ἐκτὸς ὅταν, ἕνεκα διχοστασιῶν, λίαν ἄλλως τε συνήθων, ἠναγκάζοντο οἱ Ἀντιοχεῖς ν' ἀναφέρωνται εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν· ἐν δὲ Ἱεροσολύμοις, κατὰ Δοσίθεον (Βιβ. ιβ', Κεφάλ. β'. § α'.)·

« Ἐπειδὴ διὰ τὸ ἔχειν ἐξουσίαν ἐν Ἱερουσα-
« λὴμ τοὺς τῆς Αἰγύπτου αὐθέντας, οὐκ ἦσαν
« Ρωμαῖοι, ἀλλὰ Ἄραβες Πατριάρχαι, ἐπε-
« κράτησεν ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἰσχύειν τοὺς
« ἐντοπίους ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς, ἐπειδὴ
« μάλιστα οἱ Ἄραβες εἰσὶ μικροπρεπεῖς καὶ
« τοῖς ἰδίοις ὑπὲρ μέτρον ἀεὶ χαριζόμενοι, καὶ
« διὰ τοῦτο οἱ Ἄραβες Πατριάρχαι διῳκοῦντο
« μετὰ τῶν συγγενῶν αὐτῶν καὶ ἐντοπίων
« ἀδιαφόρως, καὶ οἱ Ρωμαῖοι Πατριάρχαι,
« ὕστερον, ἔχοντες σκάνδαλα μετὰ τῶν ἐθνῶν,
« εἴων τοὺς Ἄραβας ἐν ᾧ εἶχε δεδομένον ἡ
« συνήθεια, ὥστε πάντων τῶν τοῦ θρόνου
« εἰσοδημάτων τοὺς ἐντοπίους Ἄραβας ὡς ἐπὶ
« τὸ πλεῖστον τὴν ἐξουσίαν ἐσχηκέναι καὶ
« προστάτας αὐτοὺς τῶν ἀναγκαίων χρειῶν
« εἶναι, ἀφορῶντας ὅμως μόνον εἰς τὸ ἴδιον

(1) Εὐτύχιος, Β'. σελ. 503.

(2) Εὐτύχιος, Β'. σελ. 513.

« συμφέρον..... ». Τίνα τὰ συντελέσαντα εἰς τὴν ταχεῖαν ταύτην ἐξαφάνισιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ αἴτια ἐν χώραις ἐντελῶς σχεδὸν ἐξελληνισθείσαις καὶ ὡς Ἑλληνικαῖς τρόπον τινὰ θεωρηθείσαις ὑπὸ τῶν Ρωμαίων; Ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς εἴδομεν, ἦν ἡ τῶν ἐγχωρίων πρὸς τοὺς ἡμετέρους σφοδρὰ ἀντιζηλία καὶ ἀντιπάθεια καὶ ἡ σκαιότης τῶν κατακτητῶν. Ἐν Συρίᾳ ὅμως, ἐκτὸς τούτων, ἦν καὶ ἡ γλῶσσα, κοινῇ οὖσα τοῖς τε πλείοσι τῶν κατοίκων καὶ τοῖς κατακτηταῖς, οἵτινες οὐδενὸς ἄλλως τε ἠμέλησαν μέσου, ὅπως ἔτι μᾶλλον διαδώσωσιν αὐτήν. Ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος περὶ τούτων γράφει (Βιβλ. Ϛ'. Κεφ. ιθ'. § ιη'.)· « Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀβδελᾶς, » ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀράβων, Θεόδωρον τὸν ἀπὸ » τῆς Μικρᾶς Ἀρμενίας ὁρμώμενον καὶ χρηματίσαντα μετὰ Θεοφύλακτον Πατριάρχην ἐξώρισε, διαβληθέντα ὡς ἐγεγράφει συχνάκις » τῷ Κοπρωνύμῳ, καὶ ἐθέσπισε Χριστιανὸν Σαρακηνῷ μὲν διαλέγεσθαι περὶ πίστεως, καὶ » Ἐκκλησίας μὴ κτίζεσθαι, καὶ Σταυρὸν μὴ » φαίνεσθαι, καὶ φόρους διδόναι καὶ τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς ἐρημίτας, οἵτινες λίαν στενοχωρημένοι, ἐτίθουν ἐνέχυρα τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν σκεύη καὶ ἐπώλουν αὐτὰ τοῖς » Ἑβραίοις, ἵνα ἀποδώσωσι τὰ τέλη. Ἐκώλυσε δὲ καὶ τὰς παννυχίους ἀγρυπνίας αὐτὸς » πρῶτος, καὶ τὰ παιδία τῶν Χριστιανῶν » προσέταξε μὴ μανθάνειν ἄλλα » γράμματα, εἰ μὴ ἀραβικά, καὶ πολλοὺς ἁγίους ναοὺς ἐποίησε σταύλους ἀλόγων, » ζώων· εἰς δὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ προσέταξε » γράφεσθαι γράμματα ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν » Χριστιανῶν καὶ τῶν Ἑβραίων, ὅθεν καὶ » πολλοὶ ἔφυγον εἰς διαφόρους τόπους καὶ εἰς τὴν Ῥωμανίαν· τότε » δὴ καὶ οἱ Χριστιανοὶ οἱ Ὀρθόδοξοι, » βιασθέντες ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, μετέφρασαν εἰς ἀραβικὴν γλῶσσαν τὸ » Τριῴδιον, Μηναῖα, Παρακλητικὴν καὶ » Λειτουργίας καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, καὶ πολλοὶ μετέπειτα, καθὰ καὶ ὁ » Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιος, συνέγραψαν ἀραβιστὶ λόγους, κατηχήσεις τε καὶ παραινέσεις » πρὸς στηριγμὸν τῶν πιστῶν. » Γνωστοῦ δὲ ὄντος, ὅτι ὁ μὲν Θεοφύλακτος Ἀντιοχείας ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῷ 748 (1), ὁ δὲ Θεοδώρητος πιθανὸν τῷ 767, δύναμεθα νὰ εἰκάσωμεν, ὅτι κατ' αὐτὴν περίπου τὴν ἐποχὴν ἔλαβε τὸ καίριον τραῦμα ἐν Συρίᾳ καὶ Παλαιστίνῃ ὁ Ἑλληνισμός, ὥστε, ὁσάκις κατωρθοῦτο νὰ ἀνερχηται ἐπὶ τοὺς πατριαρχικοὺς τούτους θρόνους Ἕλλην τὸ γένος, νὰ διακρίνηται οὗτος, διὰ τὸ ξενοφανές, διὰ τοῦ ἐπιθέτου Ῥωμαῖος (2). Τὸ βεβαιούμενον ἄλλως τε παρὰ τοῦ αὐτοῦ Δοσιθέου (Βιβλ. Ζ'. § γ'.), ὅτι ὁ Ἱεροσολύμων Θωμᾶς (ἐπὶ Ταρασίου, ὅστις ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τῷ 755) « ἐστειλεν ἐπιστολὴν εἰς τοὺς Ἀρμενίους, ἐν ᾗ λέγεται » Πάπας, ἔστι δὲ ἡ ἐπιγραφή· Ἐπιστολὴ » περιέχουσα τὴν ὀρθὴν καὶ ἀμώμητον πίστιν, » πεμφθεῖσα παρὰ τοῦ μακαρίτου Πάπα Θωμᾶ » Πατριάρχου Ἱεροσολύμων πρὸς τοὺς κατὰ » τὴν Ἀρμενίαν αἱρετίζοντας, ἥτις συνε» γράφη ἀραβιστί, παρὰ Θεοδώρου » τοῦ Κουφουρᾶ, ἡρμηνεύθη δὲ παρὰ » Μιχαὴλ πρεσβυτέρου κτλ. αἴρουσι πᾶσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀμφιβολίαν.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ

ὑπὸ

τοῦ Ἰατροῦ κ. ΣΑΡΑΝΤΗ Π. ΙΑΤΡΟΥ.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ. — ΥΓΙΕΙΝΗ

ΤΑ ΠΑΘΗ

Ἐπήρεια αὐτῶν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων τοῦ σώματος ὀργάνων.

Οἱ Πυρρωνισταὶ ἐθεώρουν τὴν ἀπάθειαν καὶ ἀδιαφορίαν ὡς τὸ ὑπέρτατον ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου. Πᾶσα συγκίνησις δι' αὐτοὺς ἦν ξένη· δὲν ὑπῆρχε. Οἱ Στοϊκοὶ μάλιστα φιλόσοφοι καὶ τὸν πόνον αὐτὸν ἔλεγον μὴ ὑφιστάμενον! Ταῦτα προτάττοντες, θέλομεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι προτιμότερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ εἶναί τις καὶ fataliste, ἀνακράζων διὰ πᾶσαν ἐπισυμβαινομένην αὐτῷ εὐτυχίαν ἢ δυστυχίαν τὴν συνήθη φράσιν « ἤτο πεπρωμένον! », ἢ νὰ συγκινῆται καὶ παραφέρηται εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ βλάπτῃ καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους, ὑβρίζων, φονεύων, αὐτοκτονῶν, παραφρονῶν!...

Ἐπήρεια τῶν παθῶν ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου.

Τὰ ἠθικὰ αἴτια ἐπενεργοῦσι ζωηρῶς καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τοῦ εὐγενεστάτου τούτου ὀργάνου τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Τινὰ μάλιστα τούτων, ἐνεργοῦντα στιγμιαίως καὶ σφοδρῶς ἐπ' αὐτοῦ, δύνανται νὰ θανατώσωσιν ἐν ἀκαρεῖ καὶ τὸν ῥωμαλαιότερον ἄνδρα, χωρὶς οὐδεμίαν πολλάκις ἀλλοίωσιν ψηλαφητὴν νὰ εὕρῃ ὁ ἰατρὸς ἐν τῇ νεκροψίᾳ. Μέγιστος τρόμος π. χ. προκαλεῖ τοιαύτην τινὰ νευρικὴν δόνησιν καὶ συγκίνησιν, ὥστε ἐπιφέρει πολλάκις τὸν θάνατον. Μετριώτερος φόβος ἐπιφέρει ἧττον ἐπικίνδυνα ἀποτελέσματα· οὕτως ὁ θυμός, ἡ ἐκπληξις, ἡ φρίκη δύνανται νὰ προκαλέσωσιν ἐγκεφαλικὰς αἱμορραγίας (ἀποπληξίας). Ἡ χαρὰ εἶναι ἐπίσης ἐπικίνδυνος, ὡς ἐπιφέρουσα ἀνάλογα καὶ ὅμοια τοῖς προηγουμένοις ἀποτελέσματα. Ἄλλοτε ἐπέρχονται ἁπλῶς τοῦ ἐγκεφάλου ὑπεραιμίαι, προκαλοῦσαι στιγμιαίαν τῆς συνειδήσεως ἀπώλειαν καὶ παροδικὰ παραληρήματα. Τοῦτο συμβαίνει ἰδίᾳ εἰς ὑγιεῖς παῖδας· διότι τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐγκεφάλου αὐτῶν ἀνθίστανται ὡς ἐλαστικώτερα καὶ ἧττον εὔθραυστα. Ὁ πλατωνικὸς ἔρως ἐπηρεάζει ὡσαύτως τὸν ἐγκέφαλον, ἡ ζηλοτυπία, τὸ πεῖσμα, ὁ θυμός, ἡ βλακεία δὲν εἶναι ἄλλο, ἢ ἔκρυθμοι ἐκδηλώσεις τοῦ ὀργάνου τούτου. Ἐὰν δὲ πάλιν ἐν τῷ ἠθικῷ τούτῳ, ὡς εἰπεῖν, αἰσθήματι προστεθῇ καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς κατακτήσεως τοῦ ποθουμένου, ἰδίᾳ ὑπὸ καθαρὰν ὑλικὴν ἔποψιν, ἐν ἀποτυχίᾳ ἐπέρχεται παμπολλάκις μανία, παραφροσύνη, ἀσθένειαι ἐκ τῆς νοσηρᾶς τοῦ ὀργάνου τούτου καταστάσεως ἐξαρτώμεναι (Ὁ πρὸ δεκαετίας συμφοιτητής μου Λ. ὑπὸ τοὺς εἰρημένους ὅρους τυγχάνων ὡς πρὸς τὴν ἐπέρεστον Δα Α. εὑρίσκεται, φεῦ! ἐν τῷ φρενοκομείῳ τῆς Νεαπόλεως!). Ἡ φιλαυτία, ὁ ἐγωϊσμός, ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ φιλοδοξία, καὶ ἐν γένει τὰ πάθη ἐπηρεάζουσι τὸν ἐγκέφαλον, προκαλοῦντα, ἔστω καὶ στιγμαίως, νοσολογικὰς διαθέσεις αὐτοῦ, ἐκδηλουμένας πολλάκις διὰ πράξεων τραγικωτάτων, οἷον τῆς αὐτοχειρίας!

Ὁ ἡμέτερος συμπολίτης Κ., συνομιλῶν πρὸ μιᾶς ὥρας μετὰ τοῦ κ. Σ. ἐνώπιον δ' αὐτοῦ δοὺς χρήματα τῷ ὑπηρέτῃ πρὸς ἀγορὰν ὀψωνίων, διεχρήσατο ἑαυτὸν μετὰ μίαν ὥραν· ἐσκέφθη νὰ γευματίσῃ μετὰ τέσσαρας ὥρας ἐπὶ τῆς γῆς, πλὴν ἤρκεσε μία στιγμὴ νοσηρᾶς διαθέσεως τοῦ ἐγκεφάλου αὐτοῦ, ὅπως τὸν ἀναγκάσῃ νὰ συμφάγῃ πρὶν τῆς ὥρας, μετὰ τοῦ Πλούτωνος! Καὶ λοιπὸν ἡ αὐτοχειρία δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα δειλίας, ὡς δοξάζουσι πολλοί, ἀλλ' οὔτε καὶ φιλοτιμίας ἢ παλληκαρωσύνης, ὡς ἤθελον ὑποθέσει ἄλλοι· εἶναι πρᾶξις ἀποτρόπαιος πηγάζουσα ἐκ νοσηρᾶς καὶ ἐκρύθμου λειτουργίας τοῦ ἐγκεφάλου, ἔστω καὶ στιγμιαίας. Ὁ οὕτω διατεθεὶς ἄνθρωπος μεγεθύνει καὶ πολλαπλασιάζει τὸ ἐπισυμβὰν αὐτῷ δυστύχημα, τὴν κατατιτρώσκουσαν αὐτὸν λύπην· ἅπασα ἡ προσοχὴ αὐτοῦ προσκολλᾶται ἐπὶ τῶν οὐτωσὶ ἐχόντων ἐνδιαφερομένων αὐτῷ συμβεβηκότων, ὥστε, λησμονῶν πρὸς στιγμὴν γονεῖς, τέκνα, φίλους, κοινωνίαν ὅλην, καταστρέφει τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ, ἐκ τῆς ὁποίας ἴσως ἐξηρτᾶτο ἡ εὐτυχία ὁλοκλήρου ἔθνους!

Μετριάζωμεν τὰ πάθη ἡμῶν, εἰ δυνατόν, καθιστῶντες ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸν ἐγκέφαλον ἡμῶν καὶ τὰ νεῦρα τοιαῦτα, ὥστε νὰ ἀνθίστανται ὑλικῶς ἐν ταῖς κρισίμοις ἐκείναις στιγμαῖς τοῦ βίου, διὰ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς, τῆς ἠπίου ἀγωγῆς, τῶν ψυχρῶν λουτρῶν, τῆς γυμναστικῆς καὶ δι' ἄλλων εἰδικωτέρων φαρμάκων, ἅτινα ὁ ἰατρὸς ἡμῶν ἤθελε διατάξει· οὕτως ἀντὶ παραφροσύνης, νὰ ἐπέρχηται τὸ πολὺ στιγμιαία καὶ παροδική τις μανία· ἀντὶ

---

(1) Ἀὲ Κιέν, Χριστ. Ἀν. 745 καὶ 746.

(2) Μελέτιος, Ἐκκλ. Ἱστορ. Τομ. Β'. Κεφ. Η'. § 19. Πατριάρχης τῆς μὲν Ἀντιοχείας προεβλήθη ἐν ἔτει 1090 (κατὰ Βενδότην 1095) Ἰωάννης ὁ Ἕλλην τῶν δὲ Ἱεροσολύμων Συμεὼν ὁ Ἕλλην.

ἀποπληξίας, μικρὰ παροδικὴ ὑπεραιμία· ἀντὶ αὐτοχειρίας, ἄλλο τι ἤττον ἐπικίνδυνον τῇ ζωῇ· ἀντὶ θυμοῦ εἰς βαθμὸν νὰ φονεύῃ τοὺς περικυκλοῦντας, θυμοῦ τοιούτου περιοριζομένου εἰς θραῦσιν ποτηρίου ἢ φιάλης, ἔστω καὶ εἰς ἀποκοπὴν τοῦ λάρυγγος ὄρνιθος, ὡς ἔπραττεν Ἀλβανός τις, φίλος τοῦ πατρός μου, καὶ τὴν ὁποίαν ὄρνιθα, τοῦ θυμοῦ παρελθόντος καὶ ὑπὸ τῆς φίλης αὐτοῦ ἐρωτώμενος « πῶς νά την μαγείρευση », διέτασσε, στρέφων τὸν ἀρειμάνιον μύστακά του, « κιμπάπ, μωρή, κιμπάπ! »

(ἀκολουθεῖ συνέχεια).

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Α',

Ἐπιστολὴ Παναγιώτου τοῦ Νικουσίου.

(Συνέχεια.)

Ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐφάνη νὰ εἶναι καὶ ὁ ἀπὸ Προύσης χρηματίσας Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν δευτέραν του πατριαρχείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπήδησε πατήσας νόμους καὶ τὰς ἐνόρκους αὐτοῦ παραιτήσεις, καὶ διὰ νὰ μὴν πολυλογῶ, λέγοντας τὰ ὅσα ἔκαμε, φθάνει τοῦτο μόνον, πῶς διὰ μικράν τινα αἰσχροκέρδειαν παρεκινήθη ὁ τάλας ἀπὸ μερικούς του κακοὺς νὰ ἔλθῃ εἰς τόσην ἀναίδειαν, καὶ ἐπάτησε τοὺς νόμους καὶ κανόνας τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἀποκότησε νὰ χειροτονήσῃ ἕνα δυσεπίσκοπον εἰς τὸν ἅγιον Θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας καί, ἂν ἤθελεν εὕρῃ πρόσωπον νὰ τὸ ζητᾷ, ἤθελε νὰ χειροτονήσῃ καὶ Ἀντιοχείας, καθὼς ἕνας εὐσεβὴς ἄρχων μᾶς ἐβεβαίωσε, καὶ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν αἰσχροκέρδειάν του ὁ τάλας, ἐτόλμησε νὰ προδώσῃ τὴν ἐν Χριστῷ ἐμπιστοσύνην του, καὶ διὰ νὰ φανῇ πιστὸς εἰς τοὺς χριστιανομάχους, ἔγεινεν αὐτὸς ἀτός του προδότης καὶ κατήγορος τῶν εὐσεβῶν καὶ μακαριωτάτων Πατριαρχῶν, ὁ ἐπαγγελλόμενος εἶναι ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργός! Καὶ τίς ἡ κατηγορία; Τόσον ὁ Ἀλεξανδρείας Πατριάρχης εἶναι καλὸς χριστιανός, καὶ προνοεῖται τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ μιμεῖται τοὺς παλαιοὺς Πατριάρχας, ἁγίους Θεοφόρους Πατέρας ἡμῶν, καὶ δὲν ψηφᾷ κόπους καὶ μόχθους καὶ μακροοδοιπορίαν διὰ νὰ ὠφελήσῃ τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἰατρεύσῃ τὸν ἀσθενῆ καὶ νὰ σηκώσῃ τὸ πεσμένον καὶ νὰ παρηγορήσῃ τὸ λυπημένον πρόβατον, διὰ τοῦτο καὶ τῇ προσκλήσει τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ χριστιανικωτάτου βασιλέως, εἰς τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς ἀτενίζουσιν, ἐπῆγεν εἰς τὴν Μοσχοβίαν διὰ νὰ εἰρηνοποιήσῃ καὶ νὰ κυβερνήσῃ τὴν ἐκεῖσε Ἐκκλησίαν κινδυνεύουσαν..... Καὶ ταῦτα ποιῶν ἀντελέγει τῷ Καίσαρι! Εἶδες τὸ σκότος τῆς πλεονεξίας καὶ ἡ ζάλη τῆς ἀγνωσίας του ποῦ τὸν ἐκρήμνισε τὸν τρισάθλιον; εἶδες κατηγορίαν τῷ Ἰσκαριώτῃ πρέπουσαν καὶ ὄχι ἀρχιερεῖ καὶ ἀρχιερέων προστάτῃ καὶ τῆς Νέας Ῥώμης Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ; Καὶ τὸ ἀθλιώτερον, ὁποῦ οἱ ἐνδοξότατοι ἐπίτροποι καὶ φρονιμώτατοι κυβερνῆται τῆς κραταιᾶς ταύτης βασιλείας, γνωρίζοντας πῶς δὲν εἶναι σφάλμα, ἂν ἕνας Πατριάρχης ἐπῆγεν εἰς τοὺς ὁμοπίστους του διὰ χρείαν πνευματικὴν καὶ ἐκκλησιαστικήν, οὐ προσεῖχον τῇ διαβολῇ τοῦ προδότου, οὔτε τοὺς ἔμελε, καὶ αὐτὸς μὲ πληρωμὴν καὶ δῶρα τοὺς ἀναγκάζει νὰ γένουν σκληροὶ κατὰ τῶν ἀδελφῶν του καὶ νὰ τιμωρήσουν τοὺς συλλειτουργούς του. Φεῦ τῆς κακίας! Ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἔκαμεν ἐκείνην τὴν ἀνίερον μετάθεσιν καὶ τὸ ἔμαθαν οἱ κρατοῦντες, τὸν ὕβρισαν καὶ τὸν ἐκακοκράτησαν, ὥστε ἠναγκάσθη τὰ ἀργύρια ὁποῦ ἔλαβε καὶ ἐπρόδωσε τὴν πίστιν του νὰ τὰ δώσῃ τοῖς κρατοῦσιν, οὐχὶ μεταμεληθεὶς ὡς ὁ Ἰούδας, ἀλλὰ καὶ στανικῶς του. Ὦ! πόσον μὲ ἔγγιξαν εἰς τὴν καρδίαν τὰ μυσαρά του καμώματα καὶ πόσην ἀδημονίαν μοῦ ἔδωσαν αἱ ἀτοπίαι αὗται! Καὶ πρὶν γένῃ τὸ ἀνίερον τοῦτο ἔργον, πόσαις φοραῖς ἐπαρακάλεσα, ἐνουθέτησα, ἐφοβέρισα τὸν κὺρ Παρθένιον νὰ μὴν κάμῃ αὐτὴν τὴν παρανομίαν καὶ νὰ μὴν προξενήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν

τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ μὴν γείνῃ αἰτία μεγάλης καταφρονήσεως εἰς τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων; Αὐτὸς δὲ ὁ καλότυχος μᾶς ἔταζε πῶς δὲν τὸ κάμνει, καλὰ καὶ τὸν ἀνάγκαζαν πολλοί, μάλιστα μίαν τῶν ἡμερῶν, ἔμπροσθεν τῶν εὑρεθέντων ἀρχιερέων, μεθ' ὅρκου φρικτοῦ μᾶς ἐβεβαίωσε νὰ μὴν τὸ κάμῃ· μόλον τοῦτο μεθ' ἡμέρας ἱκανάς, φυλάττων τὸν καιρόν, ὁποῦ ἐγὼ ἔλειπα ἔξω τῆς Πόλεως, ἔστρεψεν εἰς τὸν ἴδιον ἔμετον καὶ τὴν νύκτα ἔκαμε τὴν ῥαδιγίαν του. Ἐγὼ δὲ μανθάνοντάς το ἐδυσχέραινον καὶ θέλοντας νὰ βοηθήσω τῇ ἀληθείᾳ καὶ νὰ συνηγορήσω τῇ δικαιοσύνῃ καὶ νὰ δουλεύσω τῇ Ἐκκλησίᾳ, κατὰ τὸ χρέος μου, δὲν εὕρισκα ἄλλην ἰατρείαν παρὰ τὸν ἐξορισμὸν τοῦ Παρθενίου ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον· ἀμὴ ἀναγκαζόμενος νὰ κινήσω μὲ πὸν στρατὸν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, (καὶ) ἐσιώπησα, περιμένοντας τὴν ἐξ ὕψους ἐκδίκησιν, ἡ ὁποία ἔφθασεν εἰς τὸν Παρθένιον καὶ θέλει φθάσει καὶ εἰς τοὺς λοιπούς, ὁποῦ ἔγειναν αἴτιοι τοῦ κακοῦ τούτου, καλὰ καὶ φθάνουσί τους αἱ κατάραι καὶ τὰ ἐπιτίμια τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμεγικῶν Συνόδων, ὁποῦ αὐτοὶ ἐπάτησαν. Ὅμως τόρα, ἐπειδὴ καὶ ἔνευσεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ γαληνοτάτου καὶ Θεοσεβεστάτου χριστιανικωτάτου Βασιλέως, τοῦ θερμοῦ ζηλωτοῦ τῆς πίστεως τῆς ὀρθοδόξου καὶ ἀκαταγωνίστου προστάτου τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκείνων ὁποῦ δι' αὐτὴν ζημιοῦνται καὶ βλάπτονται, καὶ ἔπεμψε τὴν πρεσβείαν ταύτην εἰς τὴν μεγαλοπρεπεστάτην καὶ εὐτυχεστάτην βασίλειον αὐλὴν τοῦ κραταιοῦ καὶ ἰσχυροῦ Βασιλέως ἡμῶν, διὰ νὰ δηλοποιήσῃ τὴν ἀγάπην καὶ σπονδήν, ὁποῦ ἔκαμε μὲ τὴν Λεχίαν διὰ χρόνους δώδεκα, καὶ μάλιστα διὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ δίκαιον εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ὡσὰν ὁποῦ εἰς τοὺς καιροὺς τούτους ἡ προστασία καὶ ἡ διαφέντευσις τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας μόνον εἰς τὰ σκῆπτρα τὰ κραταιὰ τῆς ἀειμνήστου καὶ ἁγιωτάτης αὐτοῦ βασιλείας ἔμεινε, καὶ ὄχι εἰς ἄλλο κανένα πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ διὰ τοῦτο ἐλπίζω πῶς καὶ ἡ ἐνδοξότητά σας θέλετε κατωρθώσει εἰς τὴν εὐτυχεστάτην βασίλειον αὐλήν, τὴν Ὀθωμανικήν, καὶ θέλημα καὶ δόγμα τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ Βασιλέως ἡμῶν. Διατὶ καὶ ἡμεῖς, καλὰ καὶ αὐτοπροσώπως δὲν ἐδυνήθημεν νὰ ἔλθωμεν αὐτοῦ, διὰ ἄλλας ἀναγκαίας καὶ ἐπειγούσας χρείας τῆς κραταιᾶς βασιλείας, ὁποῦ εἶναι εἰς τοῦτο τὸ κλῖμα, ὅμως ἐρχόμενον ἐδῶ εἰς τὸν ἐνδοξότατον καὶ περιφανέστατον μέγαν Ἐπίτροπον καὶ Κυβερνήτην τῆς βασιλείας τὸ ἴσον τοῦ βασιλικοῦ γράμματος, ὁποῦ ἡ ἐνδοξότης σας ἐφέρετε, καὶ βλέποντάς το ἐγὼ καλὰ καὶ δὲν ἀνέφερνε ἐκεῖνο τὴν ὑπόθεσιν τῶν μακαριωτάτων Πατριαρχῶν, ὅμως ἐγὼ ἐδηλοποίησα τῇ αὐτοῦ ἐκλαμπρότητι καὶ τὴν ὑπόθεσιν καὶ ὅσα ἔκαμνε χρεία περὶ αὐτῆς καὶ μετὰ ταῦτα πάλαι θέλω εἶσθαι πρόθυμος καὶ θερμὸς εἰς ὅ,τι ὁποῦ θέλετε μᾶς σημειώσει.

Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἴη μεθ' ὑμῶν καὶ ἡμῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἐν Κρήτῃ στρατοπέδου.

Τῆς ἐνδοξότητός σας εἰς τοὺς ὁρισμούς,

Παναγιώτης Σεκρετάριος

καὶ Ἑρμηνευτὴς τῆς Βασιλείας.

ΔΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

ΡΑΜΣΗ ΤΟΥ Β'. (ΣΕΣΩΣΤΡΙΔΟΣ) ΚΑΙ ΡΑΜΣΗ ΤΟΥ Γ'. (ΡΑΜΨΙΝΙΤΟΥ)
ΜΟΜΙΑΙ

Ἐν τῷ ἐν Βουλάκῳ Αἰγυπτιακῷ Μουσείῳ.

—

Τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ πρακτικοῦ τῆς ἀποδύσεως τῶν μομιῶν δύο τῶν μεγαλειτέρων τῆς Αἰγύπτου βασιλέων, ὀφείλομεν εἰς τὴν εὐμένειαν τοῦ σοφοῦ αἰγυπτιολόγου κ. Γ. Μασπερώ, τέως διευθυντοῦ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Μουσείου, ὅστις μέγιστον ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ ἐπεδείξατο ἐνδιαφέρον, οὐχὶ βεβαίως τοσούτω διὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ὅσω διότι εἶναι ἔργον ἑλληνικόν, καὶ ὑπεσχέθη ἡμῖν τὴν ἀνακοίνωσιν ἀφορωσῶν τὸν ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμὸν ἐπιγραφῶν καὶ ἄλλων μνημείων. Ἡ ἀπροσδόκητος δυστυχῶς παραίτησις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς διευθύνσεως τοῦ Μουσείου καὶ τῶν ἀνασκαφῶν ἀφαιροῦσι πᾶσαν ἐλπίδα συνεχίσεως τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀρξαμένης περισυλλογῆς ἑλληνικῶν ἀρχαιοτήτων πτολεμαϊκῆς, ῥωμαϊκῆς καὶ βυζαντινῆς ἐποχῆς, δι' ἀνα-

σκαφῶν ἐν τοῖς ἄλλοτε ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἑλληνικοῖς κέντροις, ἐκτὸς ἂν ὁ διαδεχθεὶς αὐτὸν φιλοτιμηθῇ νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, ὅπερ ἐκ μέσης ψυχῆς εὐχόμεθα.

Ῥαμσῆς ὁ β'., ὁ Σέσωστρις τῶν Ἑλλήνων καὶ ὁ καταπιέσας τοὺς Ἑβραίους Φαραὼ τῆς Γραφῆς (Ἔξοδ. κδ'., 28.), ἀνήκει εἰς τὴν ιθ'. δυναστείαν τὴν Διοσπολιτικὴν καλουμένην, ἥτις κατέλαβε τὴν ἀρχὴν κατὰ μὲν Μαριέττην τῷ 1462, κατὰ Λέψιον τῷ 1447 καὶ κατὰ Οὐϊλκινσῶνα τῷ 1340. Ἦν υἱὸς Σέτι τοῦ α'., τοῦ Μενεφθᾶ τοῦ Ἡροδότου, μεθ' οὗ συνεβασίλευσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Οὗτος ἦν πολεμικώτατος, ἐκστρατεύσας πρὸς νότον μὲν μέχρις Αἰθιοπίας, πρὸς βορρᾶν μέχρι Μικρᾶς Ἀσίας, καί τοι μυθώδη ἐξηλέγχθησαν τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ἐν βιβλ. β' κεφ 106 διηγούμενα περί τε τῆς μέχρι Κολχίδος ἀφίξεώς του καὶ τῶν παρὰ τὴν ἀπὸ Σμύρνης πρὸς Κασαμπᾶ ἄγουσαν χαραχθεισῶν ἐν τῷ βράχῳ εἰκόνων του, αἵτινες ἀπεδέχθεισαν ἀσσυριακὰ ἔργα, καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ Τίγριδος, καὶ καθυποτάξας ἅπαντα τὰ τὰς χώρας ταύτας κατοικοῦντα ἔθνη, ἀφ' ὧν πλούσια σκῦλα εἰσεκόμισεν εἰς Αἴγυπτον. Οὗτος κατέλιπε πρὸς διαιώνισιν τῆς μνήμης του τὸ ἐν Θήβαις Ραμεσεῖον, ὅπερ καὶ διὰ βιβλιοθήκης ἐπλούτισε, καὶ τὴν ἑνοῦσαν τὴν Μεσόγειον μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς διώρυχα, ἀποπερατωθεῖσαν ὅτε μετὰ τοῦ πατρός του συνεβασίλευε. Ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο πρὸ τοῦ ἐν Μέμφει ναοῦ τοῦ Φθᾶ κολοσσῶν του, 42 ποδῶν ὕψους, σώζεται ἔτι πεπτωκὼς ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῆς Μέμφεως, ἔχων τὸν σιμητικὸν τύπον τῆς μομίας του. Ἦν προστάτης τῶν γραμμάτων, διὸ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤκμασαν οἱ ποιηταὶ Πενταούρ, Ἀμενεμᾶπτ καὶ ἄλλοι.

Τοῦτον ἀποθανόντα διεδέξατο ὁ Μενεφθᾶς, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ὁποίου (ἔτει 1325 π. Χ. κατὰ Βράνδην) ἐωρτάσθη τὸ τέλος Σοθιακῆς περιόδου (1460 ἔτη). Οὗτός ἐστιν ὁ Φαραὼ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου.

Ῥαμσῆς ὁ γ'., ὁ Ῥαμψίνιτος τοῦ Ἡροδότου, ἀφ' οὗ ἄρχεται ἡ κ'. δυναστεία, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον κατὰ μὲν Μαριέττην τῷ 1288, κατὰ δὲ Λέψιον τῷ 1278 καὶ κατὰ Οὐϊλκινσῶνα τῷ 1200. Περὶ τούτου διηγεῖται ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας πολλά (Βιβλ. Β'. κ. 121-123), ἐν οἷς καὶ τὸν περὶ θησαυροῦ μῦθον, ὅστις ὡς παραμῦθι σώζεται εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ. Κατὰ τὸ η'. ἔτος τῆς βασιλείας του οἱ λαοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν Ἑλληνικῶν νήσων, Δαναοί, Τυρσηνοί Σαρδανοί, Τεῦκροι, Λύκιοι, Φιλισταῖοι καὶ ἄλλοι, ἐξεστράτευσαν κατὰ τῆς Αἰγύπτου, οἱ μὲν διὰ τῆς Συρίας, οἱ δὲ διὰ τῆς θαλάσσης· ἀλλὰ κατετροπώθησαν ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων μετὰ πεισματώδη κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλασσαν μάχην κατὰ τὸν μεταξὺ Ῥαφίας καὶ Πηλουσίου Πύργου Ῥαμσῆ τοῦ γ'., ὡς γνωρίζει ἡμῶν ἐπιγραφή, ἀνακαλυφθεῖσα ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῦ ἀνεγερθέντι ἐν Θήβαις ἀπεράντῳ καὶ μεγαλοπρέπεῖ ἀνακτόρῳ, γράφουσα· « Ἐγώ, ὁ βασιλεὺς Ῥαμσῆς ἔπραξα ὡς ἥρως συνειδὼς τὴν ἰδίαν ἀξίαν καὶ ἐφαπλῶν τὸν βραχίονα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ λαὸν ἐν ἡμέρᾳ συμπλοκῆς. Οἱ τὰ σύνορά μου καταπατήσαντες οὐδέποτε πλέον θερίσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοὺς ἐπὶ τῆς παραλίας κατέρριψα εἰς τὴν θάλασσαν, ἀνατρέψας τὰ πλοτά τῶν· τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν κατεποτίσθησαν ». Ὁ ἐν Βιβὰν-ἐλ-Μουλοὺκ τάφος αὐτοῦ μαρτυρεῖ τὴν μεγίστην αὐτοῦ πολυτέλειαν. Τὰ περὶ τοῦ θανάτου Ῥαμσῆ τοῦ β'. ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου γραφόμενα, ἀποδοτέα κατὰ νέας μελέτας εἰς Ῥαμσῆ τὸν γ'.

Ἐν ἔτει χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ ἕκτῳ καὶ τῇ 1η Ἰουνίου, ἀντιστοιχούσῃ πρὸς τὴν 28ην τοῦ Σιααβὰν τοῦ τριακοσιοστοῦ τρίτου ἔτους τῆς Ἐγείρας, κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς πρωΐας.

Κατὰ διαταγὴν καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Α. Ὑψηλότητος τοῦ Μωχάμετ Πασᾶ, Χεδίβου τῆς Αἰγύπτου.

Παρόντων καὶ τῶν ἐξοχωτάτων Μουκτὰρ Πασᾶ Γαζῆ μεγάλου Ἁρμοστοῦ τῆς Α. Ὑψ. τοῦ Σουλτάνου, Ἐρρίκου Δρυμμὼνδ Οὐόλφ, μεγάλου Ἁρμοστοῦ τῆς Α. Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος, τῆς Α. Ἐξοχ. τοῦ Διπλωματικοῦ Πράκτορος τῆς Ρωσσίας κυρ. Χίτροβο, τῶν Ὑπουργῶν κ. λ.

Ἐπιμελείᾳ τῶν κ. κ. Γαστῶνος Μασπερώ, Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἀρχαιοτήτων, Αἰμιλίου Βρουὶ βέϋ, ἐπιμελητοῦ καὶ Οὐρβανοῦ Βουριάντ, βοηθοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ ἐν Βουλάκῳ Μουσείου, ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῇ καλουμένῃ τῶν βασιλικῶν μομιῶν, ἡ ἀπόδυσις τῶν δύο μομιῶν, αἵτινές εἰσιν ἐγγεγραμμέναι ἐν τῷ καταλόγῳ ὑπὸ τοὺς ἀριθ. 5229 καὶ 5233 καὶ προέρχονται ἐκ τῆς κρύπτης τοῦ Δεῖρ-ἐλ-Βάχαρι.

Ἡ φέρουσα τὸν ἀριθμὸν 5233 μομία, ἥτις πρώτη ἐξήχθη ἀπὸ τῆς ὑελίνης λάρνακός της εἶναι ἡ Ῥαμσῆ τοῦ β'. (Σεσώστριδος), ὡς ἀποδείκνυται ἔκ τε τῶν πρακτικῶν τῶν ἐτῶν στ'. καὶ ζ'. τοῦ Μεγάλου Ἱερέως Χριχὼν-Σιαμούν, τοῦ ι'. τοῦ Μεγάλου Ἱερέως Πινοτμοῦ τοῦ α'., γεγραμμένων διὰ μέλανος ἐπὶ τοῦ ξυλίνου καλύμματος τῆς λάρνακος, καὶ τοῦ πρακτικοῦ τοῦ ιστ'. ἔτους τοῦ Μεγάλου Ἱερέως Πινοτμοῦ τοῦ

α'., γεγραμένου ἐφ' ἑνὸς τῶν ἐξωτερικῶν σαβάνων πρὸς τὸ στῆθος. Ἅμα ὡς ἐπιστώθη ὑπὸ τῆς Α. Υ. τοῦ Χεδίβου καὶ τῆς περιφανοῦς ὁμηγύρεως ἡ ὕπαρξις τῆς τελευταίας ταύτης ἐπιγραφῆς, ἀφῃρέθη τὸ πρῶτον περικάλυμμα, ὑφ'ὃ παρουσιάσθησαν ἀλληλοδιαδόχως κειρία ὑφάσματος πλάτους 0,02 περίπου, εἰλύουσα τὸ σῶμα, εἶτα δεύτερον σάβανον ἐρραμμένον καὶ κατὰ διαστήματα συγκρατούμενον ὑπὸ στενῶν ταινιῶν, μεθ' ὃ δύο σειραὶ τελαμώνων καὶ εἶτα λεπτὴ λινὴ σινδὼν τεταμένη ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν, ἐφ' ἧς εἶναι γεγραμμένη δι'ἐρυθροῦ καὶ μέλανος ἡ εἰκών, κατὰ τὸ τυπικόν, τῆς θεᾶς Νουΐτ, 1ου μέτρου περίπου, ἧς ἡ μορφὴ ἀνακαλεῖ εἰς τὸν νοῦν, ὡς ἐκ τῆς ἐκπληκτικῆς ὁμοιότητος, τὰ λεπτὰ καὶ ὁμαλὰ χαρακτηριστικὰ Σέτι τοῦ α'. (1), ὁποῖον γνωρίζουσιν ἡμῖν τὰ πρόστυπα τῶν Θηβῶν καὶ τῆς Ἀβύδου. Ὑπὸ τὸ φυλακτήριον τοῦτο εὑρέθη ἑτέρα κειρία, μεθ' ἣν πολλαὶ ἀλληλεπιτεθειμέναι σινδόνες, συνεπτυγμέναι εἰς τέταρτον καὶ κεκηλιδωμέναι ἐκ τῆς κεδρίης, ἧς οἱ ταριχευταὶ ἐποιήσαντο χρῆσιν. Ἀφ' οὗ ἀφῃρέθη καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο περικάλυμμα, ἐφάνη Ῥαμσῆς ὁ β'. Ἡ κεφαλή του εἶναι ἐπιμήκης καὶ ἀναλόγως τοῦ σώματος μικρά· ἡ κορυφὴ τοῦ κρανίου ἐντελῶς ψιλὴ τριχῶν, τῆς κόμης οὔσης ἀραιᾶς κατὰ τοὺς κροτάφους καὶ πυκνουμένης κατὰ τὸ ἰνίον, ἔνθα ἀποτελεῖ ἀληθεῖς βοστρύχους, λειορίχους καὶ εὐθεῖς, 0,05 μήκους περίπου, λευκοὺς κατὰ τὸν θάνατον, πλὴν λαβόντας ἐκ τῆς σμύρνης ὑποκίτρινον χρῶμα. Τὸ μέτωπον εἶναι ταπεινὸν καὶ στενόν, τὸ δὲ ὀφρυακὸν τόξον ἐξέχει· οἱ ὀφθαλμοί εἰσι μικροί, ἡ ῥὶς μακρά, λεπτὴ καὶ γρυπή, ὡς ἡ τῶν Βουρβώνων, εἶναι κατὰ τὴν ἄκραν σεσιμωμένη ἐκ τῆς πιέσεως τοῦ περικαλύμματος· οἱ κρόταφοι εἰσι κοίλοι· τὰ ζυγωματικὰ ὀστᾶ προέχουσι· τὰ ὦτά εἰσι στρογγύλα καὶ ἀπομεμακρυσμένα τῆς κεφαλῆς· τὸ στόμα μικρὸν μετὰ χειλέων παχέων καὶ σαρκωδῶν οὐδένα πλέον ἐγκλείει ὀδόντα, ὡς διὰ ψηλαφήσεως ἀπεδείχθη. Ὁ μύσταξ καὶ ὁ πώγων ἀραιοὶ καὶ μετ' ἐπιμελείας ξυρισθέντες ζῶντος αὐτοῦ, ἠύξησαν κατὰ τὰς τελευταίας τῆς ἀσθενείας του ἡμέρας, ἢ καὶ μετὰ θάνατον, αἱ τρίχες αὐτῶν εἰσιν, ὡς καὶ αἱ τῆς κόμης, λευκαί, πλὴν εἰσὶ σκληραί, ἔχουσαι μῆκος ἀπὸ 0,02 μέχρι 0,03. Τὸ δέρμα ἔχει χρῶμα πηλώδους κιτρίνου μετὰ μελανῶν κηλίδων. Ἡ μορφή, ἐν βραχυλογίᾳ, τῆς μομίας ἐπιτρέπει ἀρκούντως ἡμῖν νὰ μορφώσωμεν ἰδέαν τινὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ. Ταῦτα ἐκφράζουσιν ἀμβλύνοιάν πως καὶ βλακείαν, ἀλλὰ καὶ τῦφον καὶ ἰσχυρογνωμοσύνην, συνάμα πλὴν καὶ ἄκρον μεγαλεῖον καὶ ὑπ' αὐτὴν ἔτι τὴν γελοιώδη τῆς ταριχεύσεως παρασκευὴν ἐκδηλούμενον. Καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος διατηροῦνται οὐχ ἧττον τῆς κεφαλῆς καλῶς, ἡ ἐλάττωσις ὅμως τῶν σαρκῶν ἠλλοίωσε πλέον τὴν μορφὴν αὐτῶν. Εἰς τὸν τράχηλον μόνον ἡ διάμετρος τῆς σπονδυλικῆς στήλης ἀπέμεινε. Τὸ στῆθος εἶναι εὐρύ, οἱ δὲ ὦμοι ὑψηλοί· οἱ βραχίονες εἶσιν ἐσταυρωμένον ἐπὶ τοῦ στήθους, αἱ δὲ χεῖρες λεπτοφυεῖς καὶ ἐρυθραὶ ἐκ τῆς κύπρου (χεννέ)· ἡ ἐντομή, ἐξ ἧς οἱ ταριχευταὶ εἶχον ἀφαιρέσει τὰ σπλάγχνα, χαίνει πλατεῖα εἰς τὴν ἀριστερὰν λαπάραν (1). Τὰ γεννητικὰ μόρια ἀφῃρέθησαν διὰ κοπτεροῦ ὀργάνου, πιθανῶς δέ, κατὰ τὴν λίαν διαδεδομένην συνήθειαν, νὰ ἐτάφησαν χωρὶς ἐντὸς τοῦ κοίλου ξυλίνου Ὀσίριδος. Οἱ μηροὶ καὶ αἱ κνῆμαί εἰσι κατεσκληκότες, οἱ πόδες στενοί, ἐπιμήκεις, ἰσόπεδοι καὶ κεχρωματισμένοι, ὡς αἱ χεῖρες, διὰ κύπρου. Τὸ πτῶμα εἶναι γέροντος, ἀλλὰ γέροντος ἀκμαίου καὶ εὐρώστου. Καὶ ἀληθῶς, γνωστοῦ ὄντος ὅτι Ῥαμσῆς ὁ β'. ἐβασίλευσε πολλὰ ἔτη μετὰ τοῦ πατρός του Σέτι τοῦ α'., ἑξήκοντα δ' ἑπτὰ ἔτη μόνος, θὰ ἀπέθανε σχεδὸν ἑκατοντούτης.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

(1) Πατρὸς Ῥαμσῆ τοῦ β'. Σ. Κ.

(1) Ἴδε περὶ τῶν μεθόδων τῆς ταριχεύσεως Ἡρόδοτου, βιβλ. β'., § 86-90.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΣΤΕΝΑΓΜΟΣ ΕΝ ΝΥΚΤΙ.

Ἄχ!... Στεναγμέ, τῆς λύπης μου υἱὲ τῆς βαθυτάτης,
Πέτηξον, σπεῦσον ἐλαφρὸς ἐπὶ πτερύγων αὔρας,
Καὶ δίελθε τὴν θάλασσαν, κ' εἰς τῆς ἐμῆς φιλτάτης
Τὸν οἶκον φθάσε, γέννημα τοῦ πόνου μου, τῆς λαύρας.

Ἐκεῖ, ἐκεῖ θὰ τὴν ἰδῇς τὴν αἰθεροπλασμένην·
Θὰ τὴν εὑρῇς, ὦ στεναγμέ, εἰς τὴν παρθενικήν της
Κλίνην ἁβρῶς καὶ θελκτικῶς βαθέως κοιμωμένην·
Ἀμέσως ἀναμίχθητι τότε μὲ τὴν πνοήν της,

Καὶ εἴσελθ' εἰς τὸ στῆθός της τὸ ἁπαλὸν κι' ὡραῖον,
Καὶ λάλησ' εἰς τὴν τρυφερὰν κι' ἁγνὴν αὐτῆς καρδίαν·
Εἰπέ τῃ ὅτι τήκομαι κάθε στιγμὴν ἐκπνέων,
Διότι ζῶ μακρὰν αὐτῆς, μακρὰν εἰς ξενιτείαν.

Εἰπέ τῃ ὅτι μ' ἥρπασε τὴν ὕπαρξιν ἐκείνη,
Καὶ ὅτι τὴν ἠγάπησα θερμῶς καὶ τὴν λατρεύω.
Εἰπέ τῃ ὅτι δι' ἐμὲ μεγίστη εἶν' ὀδύνη
Νὰ μὴν εἶμαι πλησίον της καὶ νὰ μὴ τὴν θωπεύω.

Ἂν δὲ τυχὸν ὀνειρευθῇ ἡ κόρη, ὡς συνήθως,
Καὶ τ' ὄνομά μου αἰσθανθῇς τυχὸν νὰ ἐκστομίσῃ,
Ἔξελθε τότε, στεναγμέ, ἀπὸ τ' ἁβρόν της στῆθος,
Καὶ κάθησ' εἰς τὰ χείλη της, διὰ νὰ σὲ φιλήσῃ.

Φεύγων δὲ τότ' ἐπάνελθε πάλιν σ' ἐμὲ πλησίον,
Φέρων μοι τὸ πολύτιμον φίλημα. Θὰ σ' εἰσπνεύσω,
Καὶ ἔνθους καὶ ἐκ τῆς χαρᾶς γλυκύτατα δακρύων,
Εἰς τῆς ψυχῆς μου τὸν βυθὸν θὰ σ' ἀποταμιεύσω.

Ἂν ὅμως...ἂν...ὤ! δὲν τολμῶ κἂν νὰ τὸ ἐκφωνήσω...
Ἐὰν αὐτὴ στὸν ὕπνον της ὀδόλως μ' ὀνομάσῃ,
Ἂν πλέον πῶς δὲν μ' ἀγαπᾷ ὀφείλω νὰ νοήσω,
Καὶ ὅτι μ' ἐλησμόνησεν, ὤ! τότε ἂς σὲ χάσῃ,

Ὦ στεναγμέ μου. Ἀπελπις, φύγε μακρὰν ἐκείνης.
Μὴ ἐπανέλθῃς παρ' ἐμοὶ κομίζων μοι τὸ νέον,
Νέον φρικῶδες, θλιβερὸν, μεστὸν φρικτῆς ὀδύνης,
Καὶ χάθητι εἰς τὸ κενὸν καὶ μὴ ὑπάρξῃς πλέον.

Δεκέμβριος 1886.

ΑΒΕΛ.

Ὁ ΚΑΡΑΒΟΤΣΑΚΙΣΜΕΝΟΣ!

Ἦτον ἡμέρ' ἐαρινή,
κι' ἐνῶ τὸ πᾶν 'μειδία,
ἡ θάλασσα, μόνον αἰτή,
βογκοῦσε κι' ἦτο κρύα.

Ἐδῷ βουνώδη κύματα,
'σ τὸ περιγιάλι σπάει,
'σ τοὺς βράχους δ' ἐκεῖ τρίμματα
πλοίου τινὸς κτυπάει.

Κτυπᾷ καὶ ναύτην γέροντα;
εἰς ξύλον κρατημένον,
πρὸς κύματα παλαίοντα,
Καραβοτσακισμένον.

Τὴν ὄψιν ἔχει μελανήν,
κατάλευκον τὸ γένυ,
τοῦ δὲ θανάτου τὴν στιγμήν;
ἀγωνιῶν προσμένει!

Ἀλλ' ὅτε δ' αὖθις ἀρωγὸς
χεὶρ τὴν καταπραύνῃ,
κι' ἐγένετ' εὔδιος καιρός,
κι' ἐπῆλθεν ἡ γαλήνη,

« Ἐσώθην! » ἀνεφώνησε;
κι' ἐκ τῆς χαρᾶς δακρύσας;
'σ τὸν βράχον ἀνεπήδησε,
ἐκεῖ δὲ γονατίσας;

Μελανιασμένα χέρια του
'σ τὸν οὐρανὸν ὑψώνει,
κι' ὡς χριστιανὸς τὰ χρέη του;
συστόλως ἐκπληρώνει.

Τοῦ βράχ' εἶτ' ἀποσύρεται;
'σ τὴν ἄμμον καταβαίνει,
εἰς σκέψεις παραδίδεται,
καὶ ὡς παιδίον κλαίει.

Κλαίει γυναῖκα καὶ παιδιά;
παιδιὰ χαριτωμένα,
'ποῦ τώρα εἶναι στὰ βαθειὰ
νερὰ χαντακωμένα.

Ἐν Καίρῳ.

Γ. ΒΟΓΙΑΖΗΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κέκροψ. — Στοιχειώδη τινὰ περὶ Ἰσότητος, ὑπὸ τοῦ δικηγόρου Ε. Γλυμενοπούλου (συνέχεια).— Ὀλίγα περὶ ὑπνωτισμοῦ, ὑπὸ Φιλολάου (συνέχεια καὶ τέλος). —Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ, ὑπὸ Γ. Γ. Μαζαράκη (συνέχεια).—Ἐγκυκλοπαιδικά, ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ κ. Σαράντη Π. Ἰατροῦ. — Ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ (συνέχεια).—Αἱ τῶν βασιλέων Ραμσῆ τοῦ β'. (Σεσώστριδος) καὶ Ραμσῆ τοῦ γ'. (Ραμψινίτου) Μομίαι. (συνέχεια).—Ποίησις. Στεναγμὸς ἐν Νυκτί, ὑπὸ Ἄβελ. — ὁ Καραβοστακισμένος, ὑπὸ Γ. Βογιαζῆ.